

Op te bergen
in de band van
4 februari 2004

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier
mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie

gehouden op 21 januari 2004

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Vaststelling agenda	2
Verslagen vergaderingen 26 november en 3 december 2003	3
Ingekomen stukken	3
IPO-aangelegenheden	3
Algemene beschouwingen	3
Benoeming plaatsvervangend lid externe Awb-commissie	4
Noordelijke Rekenkamer	4
Project Parkmanagement II	8
Kader voor projectontwikkeling ICT	14
Subsidiëring Investerings- en Ontwikkelings- maatschappij voor Noord-Nederland ten behoefte van de Drentse Participatie Maatschappij	17
Nota Burgerinitiatief	18
Inspreker de heer Vriens	21
Aandelenoverdracht en baanverlenging Groningen Airport Eelde	21
Sociaal jaarverslag provincie Drenthe 2002	34
Extra incidentele storting 2004 in de Reserve flexibel beleid	35
Sluiting	37
Toezeggingen	38

STATENCOMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ECONOMIE

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 21 januari 2004 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

H. Zomer (CDA, voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
W.A.R. Boer (PvdA)
H.C.E. Boerland (VVD)
L. Bomhof (VVD)
A.H.J. Dohle (VVD)
J.W.M. Engels (D66)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
H. Holman (CDA)
A. Huizing (PvdA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
H.P.K.M. Looman (PvdA)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
E.A. Rougoor (PvdA)
J.P. Sluiter (D66)
E.R. Veenstra (PvdA)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
A. Wendt (ChristenUnie)
G. Wieringa (Drents Belang)

Voorts aanwezig:

J.H. Schaap (PvdA, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde, vanaf 17.15 uur)
E.A. Martens
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

Met kennisgeving afwezig:

K.N. Blanksma (GroenLinks)
J.G. van Pijkeren (Fractie de Jong)
J. Dijks (VVD, gedeputeerde)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering om 14.00 uur. Hij vraagt de medewerking van de leden voor een vlotte afwerking van de lange agenda, waar ook punten op staan die al enkele keren zijn blijven liggen.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is ontvangen van de heren Van Pijkeren en Dijks, wegens ziekte en dat de heer Harleman de heer Blanksma vervangt. Namens het college zal de heer Schaap alle honneurs waarnemen. Op 6 januari jl. hebben de leden een brief ontvangen over het instellen van een Werkgroep Programmabegroting, waarin ook de namen zijn genoemd van degenen die gevraagd zijn en inmiddels hebben toegezegd in deze commissie plaats te nemen.

De heer LANGENKAMP vraagt zijn naam te vervangen door die van de heer Harleman.

De VOORZITTER constateert dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

3. Vaststelling van de agenda

De heer DOHLE vindt het terecht dat het dossier RTV Drenthe is overgegaan naar de Statencommissie Cultuur en Welzijn (CW). Hij hoort graag hoe die procedure is verlopen.

Is het, als het uitgangspunt is dat inhoudelijke punten in de functionele commissies moeten worden behandeld, niet beter punt 19 van de agenda van vandaag door te schuiven naar de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit (RIM) of de Statencommissie Milieu, Water en Groen (MWG)? Als behandeling van dat punt uitstel verdraagt, zou het van de agenda van deze vergadering kunnen verdwijnen.

Mevrouw DE VRIES is het hiermee eens. De agenda van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie (BFE) is iedere keer bomvol en het gaat bij ieder voorstel om meer dan alleen geld.

De inhoud kan met name in de vakcommissies aan de orde komen.

De heer ENGELS stelt voor de behandeling van de agendapunten 14 en 16 te verplaatsen naar het eind van de agenda.

De heer VEENSTRA sluit zich aan bij zowel het voorstel van de heer Dohle als dat van de heer Engels.

Mevrouw DE VRIES is het ook met het voorstel van de heer Engels eens.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat dit ook voor haar fractie geldt.

De VOORZITTER zegt dat rond de kerstdagen het besluit is genomen over het stuk over RTV Drenthe. In de vorige commissievergadering heeft de heer Schaap mondeling informatie over RTV Drenthe verstrekt, waarover de commissie graag wilde praten. GroenLinks heeft daarna nog eens hierom verzocht. Hoewel de commissieagenda's al waren vastgesteld, heeft het Presidium besloten die mogelijkheid te bieden. Na de kerstvakantie hebben het Presidium en de Statengriffie hierover nog eens overlegd en zij zijn tot de conclusie gekomen dat het stuk het beste zou kunnen worden behandeld door de functionele statencommissie, dus CW.

De heer DOHLE vraagt of het Presidium daarvoor bijeen is geweest.

De VOORZITTER zegt dat dit via e-mail en telefonisch contact is afgestemd.

De heer VEENSTRA vraagt of het een volgende keer wel via het Presidium gaat.

De VOORZITTER antwoordt dat dat het principe is. In dit geval was het vervelende dat het Presidium in de voormiddag van 19 december vergaderde en dat de brief, die gedateerd is op 18 december, toen nog niet op tafel lag. Die brief zat bij de latere zending van die dag.

De heer VEENSTRA vraagt of de lijn in het vervolg is dat dergelijke financiële stukken in de inhoudelijke commissie worden besproken.

De VOORZITTER wijst erop dat met elk voorstel geld gemoeid is. Eigenlijk zouden de beleidsinhoudelijke aspecten van een voorstel in de functionele commissie moeten worden behandeld en de puur financiële in BFE. Zo was het in het verleden ook. Toen verleden jaar de financiering van RTV Drenthe aan de orde was, ging het om iets extra's, namelijk een forse geldlening. Toen is daarover een gecombineerde commissievergadering gehouden.

Vervolgens constateert spreker instemming met het voorstel agendapunt 19 door te schuiven naar de Statencommissie RIM en met het voorstel om de agendapunten 14 en 16 te behandelen na agendapunt 18.

4. Verslagen vergaderingen 26 november 2003 en 3 december 2003

De verslagen worden conform het ontwerp vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

De commissie besluit conform het voorstel.

6. IPO-aangelegenheden

De VOORZITTER merkt op dat de brief over de betrokkenheid van de staten bij het Interprovinciaal Overleg(IPO)-beleid in de volgende vergadering aan de orde komt.

Er melden zich geen sprekers.

7. Brief van 24 november 2003 van het Presidium inzake Algemene beschouwingen

De heer DOHLE wijst erop dat de in de brief genoemde vergaderdata 11 en 12 mei direct na de meivakantie vallen, hetgeen betekent dat de vergadering met een onvolledige fractie moet worden voorbereid. Op 12 mei vergadert bovendien het algemeen bestuur van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) over de begroting en dat betekent een extra belasting.

De fractie van de VVD hecht eraan dat voorafgaand aan de behandeling in de statenvergadering eerst een commissievergadering plaatsvindt. Wat is de praktische waarde van het voorstel? De begroting moet half mei al wel zo ongeveer bij de

drukkerij liggen, willen de staten die op tijd in hun bezit krijgen.

De VVD stelt voor vast te houden aan de oude data en de al afgesproken procedure.

De heer VEENSTRA lijkt het heel aardig het allemaal eens op de door het Presidium voorgestelde manier te proberen, maar 11 en 12 mei zijn daarvoor geen handige data. Als geen andere data beschikbaar zijn, bijvoorbeeld enkele dagen of een week later, dan houdt de PvdA vast aan het oorspronkelijke voorstel.

De heer HOLMAN zegt dat zijn fractie geen voorstander is van behandeling op 11 en 12 mei en vasthoudt aan 8 en 9 juni. Om nu nog andere data vast te leggen, lijkt hem moeilijk.

De heer LANGENKAMP zegt dat over het voorstel van het Presidium uitgebreid is geë-maïld en dat een commissiebehandeling na een statenvergadering zijn fractie een leuk experiment leek. Zijn fractie steunt het voorstel van het Presidium.

De heer WIERINGA gaat akkoord met het voorstel van het Presidium.

De heer BAAS heeft er bezwaar tegen om gaandeweg de rit, als de agenda's al zijn ingevuld, data te wijzigen, want statenleden hebben meestal ook nog gewoon werk. Een van de data in mei brengt hem al in moeilijkheden.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt een voorkeur te hebben voor 8 en 9 juni.

De VOORZITTER zegt dat het punt opnieuw in het Presidium zal worden besproken. Hij wijst er wel op dat wanneer wordt vastgehouden aan 8 en 9 juni, de Voorjaarsnota nog later wordt besproken.

De heer LOOMAN merkt op dat dit voorstel van het Presidium het antwoord is op de evaluatie van de begrotingsbehandeling. De Voorjaarsnota is tijdig beschikbaar en kan dus op 11 mei aan de orde komen, waarna de discussie in de statencommissies kan worden uitgediept. Hij begrijpt wel dat de data wat moeilijk liggen.

Kan het Presidium ervan uitgaan dat het een volgende keer wel zo kan?

De heer ENGELS stemt hiermee in. Het lijkt hem wel goed dat het Presidium alvorens het die gedachte gaat uitwerken, overleg voert met de fractievoorzitters of de woordvoerders financiën. Daarmee wordt het terugkomen op afspraken al wat lastiger.

De heer VEENSTRA vindt het best bespreekbaar om het in 2005 op de in de brief aangegeven manier te doen.

De heer HOLMAN zegt dat dit ook voor zijn fractie geldt.

De heer DOHLE heeft er geen probleem mee het eens op die manier te proberen.

De heer LANGENKAMP ziet dit graag gebeuren.

De VOORZITTER zegt dat Presidium hiermee aan de slag gaat.

8. Statenstuk 2004-99 Benoeming plaatsvervangend lid externe Awb-commissie

De heer BOMHOF wil zich beperken tot de procedure. De commissie werkt voor zowel gedeputeerde staten (GS) als provinciale staten (PS). In de brief van 3 september 2003 wordt gemeld dat PS kennismaken met de geselecteerde kandidaat. Het lijkt hem goed dat PS ook bemoeienis krijgen met het voorstadium, dus met de selectie. Zo zou een afvaardiging van PS een gesprek kunnen hebben met de laatste drie kandidaten, waarna haar bevindingen naar GS gaan.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN gaat wel akkoord met de benoeming, maar vraagt zich af wat er gebeurt als GS en PS over een benoeming van mening verschillen.

De heer LOOMAN denkt dat de heer Bomhof wel een punt heeft. Over de manier waarop de staten erbij betrokken kunnen worden, wil hij nog wel eens nadenken.

De heer SCHAAP wijst erop dat de in de brief van 3 september 2003 aangegeven procedure is gevolgd. Als de staten het anders hadden gewild, hadden zij eerder moeten reageren. GS spelen geen rol bij de selectie van de kandidaten en PS moeten dat ook niet willen. Het gaat om

een onafhankelijke adviescommissie. De kandidaten solliciteren op een advertentie en werving en selectie is een zaak van de adviescommissie zelf, eventueel met ondersteuning van het apparaat.

TWEEDE TERMIJN

De heer BOMHOF meent dat het Presidium zich hier nog maar eens op moet beraden. Er is wel degelijk al eerder gereageerd, want er is ambtelijk contact geweest over de gang van zaken.

De VOORZITTER constateert instemming met het voorstel op zich. Het Presidium zal zich op dit punt beraden en hierover zo nodig met GS en PS in contact treden.

9. Statenstuk 2004-102 Notitie Een Noordelijke Rekenkamer

De heer BOMHOF zegt dat zijn fractie insteekt op een Noordelijke Rekenkamer omdat die past in de SNN-ontwikkeling, bij een redelijke schaalgrootte voldoende onderzoeken kunnen worden weggezet en vanwege de efficiencyvoordelen. De VVD kiest ook voor een collegiaal bestuur met daaronder een directeur, en dus niet voor een onafhankelijke directeur. Een collegiaal bestuur biedt meer waarborgen voor een afgewogen besluitvorming, voor een betere begeleiding van onderzoeken en voor uitvoering van de provinciale wensen met betrekking tot het onderzoeksprogramma.

Sprekers fractie heeft moeite met de verdeelsleutel van de kosten. Het voorstel is iedere provincie eenderde van de kosten te laten dragen, terwijl toch ook naar het inwoneraantal zou kunnen worden gekeken. De VVD heeft ook moeite met de hoge beloning van het bestuur - schaal 18 en de directeur schaal 16 - en met de hoge huurprijs voor een organisatie met acht personeelsleden. Als wordt uitgegaan van het normale aantal m² en een normale huurprijs dan is de uitkomst € 30.000,--. Ook het bedrag van € 200.000,-- voor de inschakeling van derden is aan de hoge kant. De VVD heeft liever structureel twee extra onderzoekers en een extra jaarbudget € 60.000,--. Hoe wordt het bestuur samengesteld? Gebeurt dat op basis van politieke afspiegeling naast deskundigheid, een voorkeur van de VVD? Moet het personeel wel de rechtspositie van ambtenaren krijgen?

Spreker waarschuwt voor een slepende discussie over de vestigingsplaats. Als de provincie die de Rekenkamer per se binnen haar grenzen wil hebben, voor 50% van de kosten wordt aangeslagen, zal die discussie wel snel over zijn. De activiteiten die naast het gebruikelijke Rekenkameronderzoek worden genoemd - voorlichting, expert meetings en dergelijke - moeten beperkt blijven. Het onderzoek moet de hoogste prioriteit en daarmee de meeste tijd krijgen.

Op de pagina's 10, 11 en 13 worden allerlei onderzoeken genoemd en het is van het hoogste belang dat er gecoördineerd wordt welke instantie wat onderzoekt.

Betekent het feit dat in de notitie sprake is van een implementatiefase dat er in een later stadium een meer uitgewerkt voorstel komt, waarin het nodige is vastgelegd over de huisvesting, de rechtspositie en de beloning, of worden de staten voor een voldongen feit gesteld en kunnen zij alleen nog maar kennismaken met de bestuurders en de directeur?

In het IPO-stuk dat spreker afgelopen weekend ontving, stond dat Fryslân nog in conclaaf is met de Vereniging van Friese gemeenten over een gezamenlijke Rekenkamer. Hoe staat het daarmee?

De heer BAAS vindt de notitie uitstekend leesbaar. De optelsom op pagina 28 bij de eenhoofdige Rekenkamer klopt niet - er ontbreekt een post van € 39.000,-- - terwijl het eindbedrag op pagina 29 wel juist is.

Gaat Fryslân nu zijn eigen weg of doet het toch mee in de noordelijke samenwerking?

Spreker is geporteerd voor een Noordelijke Rekenkamer en hij kan de keuze voor een collegiaal bestuur alsmede de overige aanbevelingen volledig onderschrijven.

Ooit is overwogen ook Overijssel te vragen mee te doen. Is daarover nog iets mee te delen?

Het lijkt spreker logisch de Rekenkamer in Drachten te vestigen, want daar is net wat kantoorruimte vrijgekomen en misschien kunnen de Friezen hiermee over de streep getrokken worden.

Mevrouw MULDER zegt dat het CDA uitgaat van een groeimodel. Het CDA opteert voor een Rekenkamer volgens scenario A en niet voor een Rekenkamerfunctie. Is er nog contact geweest

met Overijssel over deelname aan een Noordelijke Rekenkamer?

In variant A is er sprake van zes onderzoeken per jaar. Waarom juist dit aantal en welke activiteiten worden precies bedoeld in aanbeveling 4 (pagina 30)?

In eerste aanleg wordt alleen onderzoek gedaan naar de doeltreffendheid en wat minder naar de doelmatigheid. Is daar geen combinatie in te maken?

Komt de evenredige kostenverdeling over de provincies ook tot uitdrukking in de inzet en is dat dan per jaar of over een bepaalde periode?

De personeelskosten lijken spreekster erg hoog, evenals het bedrag voor het inhuren van derden. Kan niet met een lager bedrag begonnen worden? Is het stuk dat voorligt het maximale groeimodel of is dit slechts de insteek?

De heer ENGELS deelt mee dat zijn fractie buitengewoon ingenomen is met de notitie, al had zij er eigenlijk niet zoveel behoefte aan de hele materie nog eens door te ploegen, mede omdat de inhoud ervan aansluit bij haar opvattingen.

D66 is voor een onafhankelijke Rekenkamer met een collegiaal bestuur. De argumentatie om voor de noordelijke schaal te kiezen, kan ook op een andere manier gewogen worden, maar D66 accepteert het dat een Noordelijke Rekenkamer de voorkeur van velen heeft.

Spreker kan zich voorstellen dat een beperking tot zes onderzoeken per jaar verstandig is, maar dat vooral onderzoek zal worden gedaan naar de doeltreffendheid is in de notitie niet gemotiveerd en voorzover het gemotiveerd kan worden, blijft het de vraag of het verstandig is op voorhand niet ook de mogelijkheid van doelmatigheidsonderzoek op te nemen. Ten aanzien van de rechtmatigheid kan er sprake zijn van een overlap met de nieuwe accountantsfiguur.

D66 gaat akkoord met de aanbevelingen 5 en 6, maar stelt het wel op prijs wanneer bij de screening van statenleden primair op geschiktheid wordt gelet en niet zozeer op partijpolitieke afkomst.

Spreker onderschrijft het verzoek van de heer Bomhof nog eens goed naar de kosten te kijken. Misschien is wel iets te veel gekeken naar de landelijke IPO-figuur, terwijl voor een landsdelige figuur wellicht een andere schaal kan gelden. Maar als een lager salaris een belemmering blijkt

om tot optimale kwaliteit te komen, zal D66 nooit met een motie komen over de hoogte van het salaris.

De notitie wekt het vertrouwen dat Drenthe op een goede manier op weg is om te komen tot een adequate Rekenkamer.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN heeft waardering voor de notitie. Zij kan in grote lijnen akkoord gaan met de aanbevelingen.

De OPD is altijd voorstander geweest van een Noordelijke Rekenkamer, omdat die vorm de meeste waarborgen biedt voor onafhankelijkheid. De OPD heeft een lichte voorkeur voor het collegiale bestuursmodel en vindt naast de doeltreffendheid ook de doelmatigheid een belangrijk doel van het onderzoek.

Hoe wordt het bestuur samengesteld?

De heer WIERINGA vraagt welk standpunt Fryslân inneemt ten aanzien van een Noordelijke Rekenkamer.

Met betrekking tot de vestigingsplaats moet voorkomen worden dat dezelfde fout wordt gemaakt als bij het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme, dat in een veel te luxe en duur gebouw werd gehuisvest.

Drents Belang is van mening dat het personeel te hoog wordt ingeschaald en dat de post voor inschakeling van derden te hoog is. Een controleapparaat geeft het juiste voorbeeld wanneer het zich tegen een scherpe prijs vestigt in een doelmatig en sober gebouw. Ook de inrichting van het gebouw moet doelmatig en sober zijn.

Hoe hoog zijn de aanloopkosten voor de Rekenkamer?

De heer HUIZING deelt mee dat zijn fractie een voorkeur heeft voor een Noordelijke Rekenkamer met een collegiaal bestuur. Als dan nog een overheid daarbij wil aanhaken en het gaat dan om een logische partner - het logisch zijn is dan het ijkpunt - dan is de PvdA daar ook voor.

De hoeveelheid van zes onderzoeken plus aanvullende opdrachten beschouwt spreker als een start. De Programmaraad kan aan de hand van de ontwikkelingen voorstellen het aantal opdrachten uit te breiden. Hoe zorgvuldig ook met het geld moet worden omgegaan, het zou zonde zijn ter wille van het geld bij de start al concessies ten aanzien van de kwaliteit van het personeel te doen.

De verhouding van 1/3, 1/3, 1/3 in de kostenverdeling acht spreker reëel.

Een politieke samenstelling van de Programmaraad ligt voor de hand. Kan de Statencommissie BFE bij de samenstelling hiervan nog een rol spelen?

De staten moeten niet denken dat zij na het instellen van een Rekenkamer geen vervelende verrassingen meer tegenkomen.

De staten moeten de discipline hebben om de aanbevelingen van de Rekenkamer op te volgen, anders heeft het geen zin een rapport te laten maken.

De heer HARLEMAN zegt dat GroenLinks altijd een Noordelijke Rekenkamer wilde. Het voorliggende rapport is heel weinig kritisch en het is ook onduidelijk wie het geschreven heeft. Te gemakkelijk worden allerlei alternatieven afgeschreven en daarom is moeilijk te bepalen of het standpunt van GroenLinks wel het juiste was. Hoe wordt het in de rest van Nederland geregeld, komen er nu vier landsdelige Rekenkamers of zijn er toch provincies - bijvoorbeeld Fryslân - die het samen met de gemeenten willen oppakken en, zo ja, wat zijn dan hun argumenten? Ondanks deze kritiek stemt GroenLinks met het voorstel in, ook al omdat de fractie geen voorkeur heeft voor een eenhoofdige of een collegiale Rekenkamer.

Spreker gaat ervan uit dat er per provincie twee onderzoeken worden uitgevoerd en dat daarom de kosten per provincie gelijk zijn. Maar misschien moet ook het inwoneraantal wel een rol spelen. En als Fryslân niet mee wil doen, moet geprobeerd worden Overijssel erbij te betrekken. Als het concrete voorstel voorligt, komt de huisvesting wel aan bod.

De heer SCHAAP wijst erop dat de voorliggende notitie van en voor de staten is.

Hij constateert dat de commissie het erover eens is dat het een Noordelijke Rekenkamer moet worden met een collegiaal bestuur.

Het vervolg op dit rapport is dat een stuurgroep wordt samengesteld - de staten en de griffies zullen daarbij betrokken worden - die ervoor moet zorgen dat de Noordelijke Rekenkamer praktisch en concreet wordt ingevuld, inclusief de huisvesting en de plaats van vestiging, en de verdeling van de kosten. Natuurlijk kan dan geprobeerd worden de provincie waarin de Rekenkamer zich vestigt de helft van de kosten te laten betalen,

maar dat moeten de staten zelf regelen, want de rol van het college is nu uitgespeeld. De stuurgroep moet het verder doen.

Die stuurgroep moet vooral uit deskundigen bestaan. Bij een meerhoofdig bestuur kunnen mensen aangetrokken worden met verstand van zaken en dat is beter dan alleen te letten op politieke achtergronden.

Groningen en Drenthe bespreken dit voorstel deze maand in de commissie. GS van Fryslân deelt het standpunt van Drenthe, maar de Friese staten hebben nog wat meer tijd nodig en zullen pas in de periode maart/april hun standpunt bepalen. Op dat standpunt van de Friese staten kan het college van Drenthe geen invloed uitoefenen, maar de staten wellicht wel.

Overijssel is wel benaderd met de vraag om mee te doen, maar het antwoord kent spreker niet.

De heer Baas heeft gelijk dat er in de som op pagina 28 een rekenfout zit, maar de uiteindelijke optelling op pagina 29 klopt wel.

Als de drie provincies besluiten op de nu voorgestelde manier van start te gaan, zullen zij er in de komende jaren wel achter komen of het dit het definitieve model of een groeimodel is. De staten moeten erop letten dat het een effectief en efficiënt instrument blijft.

Er zijn meer onderzoeken die gericht zijn op doelmatigheid en daarom wordt in het voorstel alleen het onderzoek naar de doeltreffendheid genoemd. GS is gehouden de komende jaren op doelmatigheid te onderzoeken. Maar als de staten willen dat de Rekenkamer ook op doelmatigheid onderzoekt, moeten zij dat vooral in het onderzoeksprogramma opnemen. Het is niet aan GS daarover uitspraken te doen.

De stuurgroep moet nu aan het werk en de plaats van huisvesting bepalen.

Het college heeft wel gekeken of de verdeling 1/3, 1/3, 1/3 klopt met de verdeling van het Provinciefonds. Als van die verdeling wordt uitgegaan, moet Groningen 33% bijdragen, Fryslân bijna 40% en Drenthe op bijna 28%.

De heer MARTENS deelt mee dat Overijssel kiest voor een Rekenkamercommissie. Bij de keuze voor een Rekenkamer zou Overijssel opteren voor samenwerking met Gelderland.

TWEEDE TERMIJN

De heer BOMHOF merkt op zijn opmerkingen zeker ook bij de stuurgroep te zullen inbrengen. Hij meent dat zowel de deskundigheid als de politieke herkenbaarheid terug te vinden moet zijn in het bestuur.

Mevrouw MULDER wijst erop dat de beslissing van Fryslân grote invloed heeft op het kostenplaatje en daarmee op de vraag of Drenthe wel blijft inzetten op een Noordelijke Rekenkamer of zich toch voor een landelijke Rekenkamer uitspreekt.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN is het hiermee eens.

Mevrouw MULDER lijkt het handig dat nu wordt vastgelegd dat de Rekenkamer ook de doelmatigheid moet onderzoeken. Hoe denken de andere fracties daarover?

De heer HARLEMAN lijkt het goed dat de commissie de conceptverordening krijgt opdat zij dan weet op welke manier het college de doelmatigheid denkt te onderzoeken.

De heer HUIZING vindt het een probleem dat Fryslân pas in maart besluit. Is bekend wanneer de stuurgroep dan los kan?

Spreker is het eens met hetgeen dat mevrouw Mulder over de doelmatigheid opmerkte.

De heer WIERINGA kan zich vinden in de opmerking van mevrouw Mulder over de doelmatigheid. Hij verzoekt de gedeputeerde nogmaals scherp op de kosten van huisvesting en dergelijke te letten.

De heer ENGELS zegt in eerste termijn al duidelijk te zijn geweest over de doelmatigheid. Het college is wettelijk verplicht de doelmatigheid te onderzoeken, maar dat is volgens hem geen reden de Rekenkamer zich te laten beperken tot het onderzoeken van de doeltreffendheid. De verantwoordelijkheden van college en Rekenkamer zijn verschillend en die moeten vanaf het begin gescheiden blijven.

De heer BOMHOF wijst erop dat uit de laatste zin op pagina 26, boven paragraaf 5.4., blijkt dat de Rekenkamer zowel de doeltreffendheid, de doelmatigheid als tot op zekere hoogte ook de rechtmatigheid kan onderzoeken. De staten kunnen zelf bepalen wat hun voorkeur is.

De heer SCHAAP erkent dat de besluitvorming in Fryslân voor vertraging kan zorgen. Omdat de staten neigen naar een samenwerking met de Friese gemeenten, bestaat de kans dat Fryslân afhaakt. De staten kunnen hun Friese collega's er wellicht op wijzen dat dit een rare formule is, omdat de provincie Fryslân toezichthouder op die gemeenten is.

Haakt Fryslân af dan komt het stuk weer in de commissie.

Er wordt in dit huis aan nieuwe financiële verordeningen gewerkt en als die klaar zijn, discussiëren staten en college daarover. Het college is niet van plan tussentijds ook nog conceptverordeningen te bespreken.

De heer HARLEMAN merkt op dat het om een verordening gaat die niet door de staten wordt vastgesteld. Zijn bedoeling is dat de commissie geïnformeerd wordt, hij pleit niet voor een debat.

De heer SCHAAP zegt dat dit ook allemaal gaat gebeuren.

Mevrouw MULDER wijst erop dat in aanbeveling 4 alleen sprake is van doeltreffendheid. Het lijkt haar goed daaraan de doelmatigheid toe te voegen.

De VOORZITTER sluit af met de conclusie dat er een brede steun is voor een Noordelijke Rekenkamer, tevens verzoekt hij commissieleden om vóór 4 februari bij de Statengriffie de namen bekend te maken van degenen die naar hun mening geschikt zijn om zitting te nemen in de stuurgroep.

10. Statenstuk 2004-97 Project Parkmanagement II

De heer ROUGOOR meent dat in de beleidsbrief het nut van parkmanagement uitdrukkelijk wordt aangetoond: de argumenten variëren van de mogelijkheid tot utilitymanagement tot het wenkend perspectief van het aanbrengen van vloer-

muiskastjes. De PvdA is dan ook voor parkmanagement.

De vraag om twee ton voor de organisatie die de sinds 1997 opgedane expertise bundelt en uitdraagt, is karig beargumenteerd. Onder het kopje Argumenten wordt in de beleidsbrief alleen ingegaan op het potentieel van parkmanagement. Elders in het stuk gaat het alleen om stimuleren, organiseren en faciliteren. Als enig meetbaar beleidseffect wordt genoemd het uitvoeren van de dagelijkse werkzaamheden van minimaal vijf bedrijventerreinen. Op welke termijn moet dit alles gebeuren en waarop is het aantal van vijf gebaseerd? Wat krijgt de provincie voor het bedrag van twee ton?

Sprekers fractie stelt voor een bedrag vrij te maken voor het opstellen van een projectplan in het eerste kwartaal van 2004 dat als doel heeft het toetsen op haalbaarheid van de faciliterende parkmanagementorganisatie (PMO), het ontwikkelen van een bedrijfsplan in samenwerking met bedrijven en gemeenten en daaraan gekoppeld een set van doel- en prestatie-indicatoren die de te bereiken schaal- en synergievoordelen kwantificeren. Het budget moet een duidelijke relatie hebben met de plannen en de doelstellingen. Het beschikbaar stellen van de rest van de twee ton is afhankelijk van de haalbaarheid van het projectplan. De bijdrage van het bedrijfsleven aan de organisatie is cruciaal voor de haalbaarheid. Het bedrijfsleven zal als afnemer van de diensten van de PMO bereid moeten zijn voor die diensten te betalen.

Mevrouw DE VRIES herkent een aantal zaken uit het betoog van de heer Rougoor. Ook zij heeft gemist wat de staten voor het bedrag van twee ton krijgen. Het zal wel allemaal in het projectplan komen te staan, maar dat is er nu nog niet. Het is net als met de brief van 18 september die bij de algemene beschouwingen aan de orde was. Ook toen heeft het CDA zich afgevraagd of het alles op slot moest zetten of dat het de integrale afweging moest maken.

Spreekster vindt die integrale afweging belangrijk, tenzij blijkt dat dan ongelukken gebeuren.

Het CDA is voor parkmanagement. In de Statencommissie MWG is in september nog gevraagd of zo'n organisatie dan het wiel opnieuw uit zou moeten vinden en het antwoord daarop was "neen". Wat is dan nu de dringende reden dat de staten

twee ton beschikbaar moeten stellen? Wat betekent precommitting?

De heer BOERLAND zegt dat zijn fractie het een helder stuk vindt en voor een professionele ondersteuning van PMO's is. De VVD heeft dan ook geen moeite met de punten 1 en 2 van het advies, zoals dat in de beleidsbrief is verwoord.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat er nog geen middelen Uitvoering collegeprogramma zijn. Die stonden wel in de brief van 18 september, maar die brief hebben de staten niet vastgesteld.

De heer BOERLAND wijst erop dat het gaat om een deel van het bedrag van € 10 miljoen dat voor de uitvoering van het collegeprogramma is uitgetrokken.

Mevrouw DE VRIES zegt dat het besluit daarover pas in het voorjaar wordt genomen.

De heer BOERLAND gaat ervan uit dat wanneer bekend is waar de andere 50% vandaan komt, het college met een dekkingsvoorstel komt. Essentieel is natuurlijk hoe die andere 50% wordt binnengebracht. Er is nu nog slechts sprake van precommitting.

De heer LANGENKAMP zegt dat de Statencommissie RIM heeft besloten het probleem te verschuiven naar de vergadering van 4 februari en in de commissievergadering alleen het inhoudelijke heeft besproken. In de statenvergadering van 4 februari zal voor alle problemen met de brief van 18 september een oplossing worden gezocht; dat moet niet per commissie gebeuren.

De heer VEENSTRA vraagt of het besluit van de Statencommissie RIM voor alle commissies geldt.

De heer LANGENKAMP zegt dat dit na een discussie van drie kwartier de conclusie van de voorzitter was. Statencommissie RIM heeft zich niet uitgesproken over de financiële kant van de voorstellen.

De heer BOERLAND wijst erop dat in het statenstuk sprake is van precommitting van een bedrag van twee ton. De VVD heeft daar geen moeite

te mee, want zij vertrouwt erop dat het college met goede dekkingsvoorstellen komt.

Spreker heeft moeite met de eerste zin op pagina 2003-97-3, onder punt 6. De provincie heeft de belangrijke taak een aantal zaken te stimuleren, te initiëren, met name waar nu nog geen PMO aanwezig is, en te coördineren, maar zij moet niet op de stoel van de ondernemer gaan zitten. Er gebeurt op dit gebied al veel in het land en het is beter dat te coördineren en te brengen op de plaats waar het hoort. Initiatieven moeten van onderop komen en de overheid moet zich beperken tot stimuleren en coördineren. De provincie moet ook niet de pretentie hebben alles in huis te willen hebben, want de ontwikkelingen gaan heel snel en het wiel is elders misschien al wel eens uitgevonden.

Spreker stemt in met de centrale regierol. Er is in het land een aantal best practices en daarvan kan gebruikgemaakt worden.

Een van de hoofdfuncties van de provincie is het slaan van een brug tussen de gemeenten, de parken en de provincie.

De VVD kiest niet voor een zelfstandige en kostbare eigen organisatie, maar voor een intermediaire, faciliterende en coördinerende rol. In Drenthe speelt vooral het probleem dat de ondernemers niet weten hoe zij moeten omgaan met SNN-regelingen, waardoor zij uiteindelijk geen subsidie weten binnen te halen. Daarbij zou de provincie behulpzaam kunnen zijn.

Als op die manier wordt gewerkt, valt er over drie jaar ook geen gat, omdat dan de kennis is overgebracht en geen organisatie behoeft te worden afgebouwd.

Mevrouw DE VRIES vraagt of de conclusie van het betoog van de heer Boerland moet zijn dat de VVD niet instemt met het beschikbaar stellen van het bedrag van twee ton.

De heer BOERLAND zegt dat zijn fractie daar juist wel mee instemt, vooral ook omdat ook het bedrijfsleven twee ton moet opbrengen. Hij heeft alleen gewaarschuwd er geen zelfstandige organisatie voor op te zetten.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat het voorstel is dit bedrag te besteden aan een professionele faciliterende organisatie. De VVD wil zo'n organisatie toch niet?

De heer BOERLAND zegt dat het geen bureau moet worden met eigen beleidsmedewerkers en secretaresses.

De heer LANGENKAMP zegt dat het hem niet helemaal duidelijk is wat een PMO is als wat de heer Boerland nu zegt allemaal niet inbegrepen is. Spreker gaat ervan uit dat de beslissing over de financiën op 4 februari wordt genomen en dat bij de behandeling van de Voorjaarsnota de integrale afweging plaatsvindt.

GroenLinks mist in het stuk de invulling van het begrip Duurzame ontwikkeling. Collectief en gezamenlijk klinkt wel leuk, maar hoeft helemaal niet duurzaam te zijn, terwijl dit voorstel toch een uitwerking is van het project Duurzaam Drenthe. Wat in punt 1.1 onder het hoofdje Argumenten staat, roept de vraag op of pas na het in het leven roepen van PMO's de duurzaamheid gaat beginnen.

De heer BAAS zegt vanuit zijn professie in Zeeuws-Vlaanderen wat ervaring met parkmanagement te hebben opgedaan. Hij waarschuwt voor de valkuil dat de overheid probeert daarop een te groot stempel te zetten. De gemeente Assen heeft geprobeerd op dit punt iets van de grond te tillen, wat op niets is uitgelopen. Een van de oorzaken was dat de ondernemers de overheid toch graag op een grotere afstand zien. Ondernemers zijn graag zo zelfstandig en onafhankelijk dat zij bepaalde financiële voordelen daarvoor laten lopen. De overheid moet zich daarom beperken tot een faciliterende rol.

Spreker wil zich wel committeren aan het gevraagde bedrag voor een onderzoek, maar verder wil hij niet gaan. Het bedrijfsleven kan namelijk zeer veel voordelen hebben van een goed parkmanagement en daarmee het geïnvesteerde bedrag gemakkelijk terugverdienen. Waarom moet de overheid daaraan dan veel geld uitgeven?

De heer SLUITER vindt de vergelijking tussen parkmanagement en een Zwitsers zakmes van duurzame kwaliteit wat vreemd. In zo'n zakmes zit van alles en nog wat, maar het is geen volwaardig gereedschap voor een professional. Stimuleert de overheid een PMO omdat de markt daarom vraagt, of biedt de overheid dit gewoon aan en wacht zij af of en hoe er gebruik van gemaakt gaat worden?

In de motivering worden de eerste resultaten van Parkmanagement I wel genoemd, maar wat daarvan goed was en wat daarvan is geleerd, is niet vermeld. Er zijn allerlei termen bij elkaar geraapt, maar het aantal arbeidsplaatsen dat Parkmanagement I heeft opgeleverd wordt niet genoemd en er wordt geen enkele indicatie gegeven van wat het bedrijfsleven bijdraagt. De vraag is dan ook wie nu echt op dit voorstel zit te wachten en of het allemaal niet veel te zwaar wordt opgetuigd.

Met betrekking tot de financiën vraagt spreker zich af waar het bedrag van twee ton aan wordt besteed, wie daarom heeft gevraagd, wie de voordelen daarvan heeft en wie voor hoeveel in het hele verhaal participeert.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN stelt vast dat op grond van de resultaten van Parkmanagement I - die positief worden genoemd, maar verder niet worden gespecificeerd - is besloten tot professionalisering. Was het niet beter geweest aan de hand van een kleine begroting duidelijk te maken waaraan het geld besteed gaat worden? Precommitteren betekent dus geld beschikbaar stellen voor iets terwijl nog niet bekend is waaraan het wordt uitgegeven.

De heer WIERINGA merkt op dat gemeenten en ondernemers bij de tussentijdse evaluatie hebben aangegeven enthousiast te zijn over de werkzaamheden en vorderingen van de PMO's, maar in de toekomst hiervan meer rendement te willen zien. Welke vorderingen hebben de PMO's dan gemaakt?

Drents Belang is geen voorstander van het optuigen van een aparte organisatie en als dit toch gebeurt moet duidelijk zijn welke voorwaarden ervoor moeten zorgen dat de organisatie binnen drie jaar op eigen benen kan staan.

De provincie draagt maximaal € 200.000,- bij, ongeacht de stand van zaken. Maar als het project mislukt, is dan wel € 200.000,- weggegooid. Drents Belang wil eerst inzage in het projectplan, inclusief een financieel hoofdstuk, voor het een besluit neemt. Kan ook inzicht worden gegeven in de resultaten - de kosten ten opzichte van de baten - van Parkmanagement I?

De heer SCHAAP zegt dat het college in een brief aan de staten - die brief is al onderweg - de bedoeling van de brief van 18 september nog eens

uitlegt. Destijds is gezegd dat alle voorgestelde uitgaven worden belegd met statenstukken, maar dat de staten op hoofdlijnen de inzet van het college voor het bereiken van de doelstelling uit het Bestuursprogramma kennen. Dit voorstel kan worden beschouwd als een onderdeel van de uitvoering van het collegeprogramma.

Het college wil tempo maken en daarom legt het dit voorstel aan de staten voor en het doet dit op basis van de resultaten met Parkmanagement I en de veelvuldige contacten met PMO's. De staten moeten beslissen of zij hier belastinggeld aan willen besteden.

De vraag is uit de praktijk gekomen en om het parkmanagement verder te brengen zal het geprofessionaliseerd moeten worden. In Roden gaat het allemaal heel goed en snel, maar in andere plaatsen is dat niet het geval, omdat het schort aan een professionele ondersteuning en begeleiding. De PMO's moeten dat voor hun rekening nemen, maar de provincie kan wel voor ondersteuning zorgen.

Het voorstel van het college is geld vrij te maken voor het opzetten van een goede organisatie. Die organisatie moet ingebed worden in een al bestaande structuur, of in ieder geval dicht gelieerd zijn aan de ondernemers.

Spreker vindt het juist goed dat de opsomming van wat met parkmanagement kan worden bereikt, is losgekoppeld van het containerbegrip Duurzaam. Toch heeft het benutten van restwarmte en van verpakkingsmateriaal alles met milieu en dus met duurzaamheid te maken. Ondernemers die mee willen doen in parkmanagement willen gewoon weten wat er concreet gaat gebeuren; het gaat er nu om dat er mensen moeten komen die weten hoe zij dit moeten organiseren. Er moet een projectplan geschreven worden. Moet dat aan de staten voorgelegd worden of laten de staten dit aan het college over, dat daarbij rekening houdt met alle nu gemaakte opmerkingen? Spreker kan zich wel voorstellen dat de staten gedurende of aan het eind van het traject willen horen wat het heeft opgeleverd. Omdat het bij parkmanagement om een concreet project gaat, moet dit mogelijk zijn.

De heer WIERINGA zegt daarom juist gevraagd te hebben naar de resultaten van Parkmanagement I.

De heer SCHAAP zegt toe die, wanneer ze op papier staan, de staten toe te sturen.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de brief van 18 september wel tijdens de begrotingsvergadering aan de orde is geweest, maar dat de staten in meerderheid hebben besloten bij de Voorjaarsnota een integrale afweging te maken. Als het college nu zegt haast te hebben en verder te willen gaan, waarom heeft het in de begrotingsvergadering dan niet meer aangedrongen op het beschikbaar krijgen van dit budget? Was dat misschien omdat voor het bedrag van € 10 miljoen maar een dekking voor € 9,4 miljoen beschikbaar was?

De heer SCHAAP zegt dat het college altijd voort wil en dat de staten daarom nog voor de behandeling van de Voorjaarsnota nog meer voorstellen voorgelegd zullen krijgen. De staten weten in grote lijnen waar het college mee bezig is, maar zij hebben het budgetrecht: zij kunnen dus op 4 februari dit voorstel afwijzen.

TWEEDE TERMIJN

De heer ROUGOOR zegt dat omdat de duidelijkheid omtrent de organisatie ontbreekt, de fractie van de PvdA net als die van de ChristenUnie graag ziet dat van tevoren een haalbaarheidsonderzoek wordt uitgevoerd en dat dit met name met het bedrijfsleven wordt afgestemd. Ook de contouren van de organisatie en de doelstellingen moeten helderder worden.

De heer SLUITER vraagt of de PvdA het voorstel, zoals het nu luidt, niet steunt.

De heer ROUGOOR zegt hierover pas te besluiten nadat het onderzoek heeft plaatsgevonden.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat dit onderzoek op 4 februari nog niet klaar kan zijn. Stemt de PvdA dan tegen, of vraagt het om het afvoeren van dit voorstel van de agenda?

De heer ROUGOOR zegt dan zelf met een aanvullend voorstel te zullen komen.

Mevrouw DE VRIES gaat ervan uit dat dit voorstel dan behelst dat eerst het onderzoek wordt uitgevoerd alvorens wordt besloten een x-bedrag voor een organisatie beschikbaar te stellen.

De heer VEENSTRA zegt dat de fractie het voorliggende voorstel nog eens goed zal bespreken en op 4 februari haar definitieve oordeel zal geven.

Mevrouw DE VRIES vindt dit al een behoorlijke nuancerings van het standpunt. Het CDA is op zich voor parkmanagement, maar vindt het de vraag of wat nu wordt voorgesteld op dit moment wel de juiste manier is. Niet alleen het college heeft tijdens de algemene beschouwingen wat gezegd, dat geldt ook voor de staten. Het CDA heeft toen laten weten een integrale afweging te willen maken.

De heer LOOMAN merkt op dat het in de staten om meerderheden en minderheden gaat. Een aantal fracties heeft gezegd bij de Voorjaarsnota een integrale afweging te willen maken van de voorstellen uit de brief van 18 september. De meerderheid van de staten heeft uitgesproken de richting van de brief goed te vinden, maar de brief niet te willen vaststellen. Zij sprak uit dat het college maar met aparte voorstellen zou moeten komen waarover de staten dan zouden kunnen discussiëren. En dat gebeurt nu.

Mevrouw DE VRIES stelt vast dat de heer Looman toen selectief geluisterd heeft.

De heer ENGELS zegt zich te kunnen vinden in de in de Statencommissie RIM afgesproken procedure en het niet met de heer Looman eens te zijn.

Mevrouw DE VRIES herhaalt dat haar fractie in de begrotingsvergadering heeft gezegd dat een integrale afweging moet kunnen plaatsvinden, ook al steunt zij inhoudelijk wel de brief van 18 september. Daaraan is toegevoegd dat als het om dringende zaken gaat, het college tussentijds altijd met een statenstuk kan komen. Daarom ook heeft zij in eerste termijn gevraagd wat de dringende reden is om op dit moment een besluit te nemen en wat precommitting is. Het antwoord is dat precommitting niet meer en niet minder is dan wat mevrouw Nieuwenhuizen verwoordde en

dat de staten in de statenvergadering altijd nog “neen” kunnen zeggen. Maar de vraag wat de dringende reden is, is niet beantwoord. Het projectplan is er immers nog niet.

De heer BOERLAND herhaalt dat zijn fractie voorstander is van het stimuleren van parkmanagement. Hij is blij met het antwoord dat het om een heel flexibele organisatie gaat, dus geen eigen bureau, die uiteraard gebruik gaat maken van externe deskundigheid. Spreker beschouwt de bijdrage van twee ton voor een periode van drie jaar als een stimulering van deze goede zaak. Het is zijn overtuiging dat er na drie jaar iets heel goeds overblijft en dat de PMO's straks betaald kunnen worden uit de besparing op energiekosten en dergelijke.

De heer LANGENKAMP kan het betoog van mevrouw De Vries onderschrijven. GroenLinks wil bij de Voorjaarsnota een integrale afweging maken.

Spreker erkent dat in de lijst van mogelijke activiteiten het woord duurzaamheid inderdaad voorkomt. Maar is een PMO nu een vertrekpunt of wordt er van begin af aan gewerkt aan collectieve duurzame voorzieningen? Er zijn natuurlijk ook duurzame ontwikkelingen mogelijk die niet voor het hele park gelden.

GroenLinks kan wel met het voorstel instemmen, behalve met de financiële paragraaf.

Net als de fractie van de PvdA stelt ook GroenLinks het door de heer Rougoor gevraagde onderzoek op prijs.

De heer BAAS zegt dat hij alleen in dit statenstuk het woord precommitting is tegengekomen. Hij vindt het uitstekend dat het projectplan er komt, maar in hoofdstuk 1 moet dan staan hoe het met de haalbaarheid zit. In de gemeente Coevorden, een gemeente met een flink aantal bedrijventerreinen, is wel wat van de grond gekomen, maar veel meer ook niet, omdat een groot deel van de bedrijven er gewoon op gokt mee te kunnen liften met de voordelen. Spreker wil zich wel precommitteren voor het projectplan, inclusief het onderzoek dat daaraan vooraf moet gaan, maar omdat wanneer het parkmanagement goed wordt ingevuld, het bedrijfsleven daar in de toekomst groot voordeel van kan hebben, ziet hij niet in waarom de overheid geld in het parkmanagement zou moeten

steken. Een bijdrage als steun in de rug om de zaak op te starten, keurt hij wel goed, maar dan gaat het zeker niet om € 200.000,--.

De heer SLUITER heeft de indruk dat het voorstel, zoals het nu luidt, niet in de staten aan de orde komt, omdat de PvdA daar nog iets bijlegt of afhaalt.

De heer VEENSTRA zegt dat wat hem betreft het voorstel best op 4 februari besproken kan worden. Zijn fractie zal volgende week het voorstel nog eens bespreken en misschien wel besluiten tot het indienen van een motie.

De heer SLUITER zegt dat voor D66 het voorliggende voorstel te voorbarig is. Het is nu niet precies duidelijk waarvoor het geld beschikbaar wordt gesteld.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN begrijpt dat al druk met parkmanagement wordt gewerkt. Waarom kan dan niet duidelijk worden gemaakt waaraan het bedrag van twee ton uitgegeven gaat worden?

De heer WIERINGA hoopt het verslag van Parkmanagement I tijdig voor de statenvergadering te ontvangen.

De heer SCHAAP constateert een verschil van inzicht tussen staten en college over hoe de financiële discussie tot nu toe loopt. Het antwoord op de vraag of ondernemersorganisaties bij parkmanagement betrokken worden, is een helder ja. Het komt juist uit die organisaties voort. Er is nog zeer recent contact geweest met het midden- en kleinbedrijf (MKB), de Kamer van Koophandel en VNO/NCW en die organisaties dringen aan op het zetten van deze stap.

De heer ROUGOOR vraagt of daarbij ook de bereidheid is vastgesteld dat zij financieel willen bijdragen.

De heer SCHAAP wil aan de hand van Baco-Emmen duidelijk maken hoe het gaat. De overheid, de gemeenten en de provincie, zwingelen de zaak aan en het duurt dan nog een hele tijd voor de ondernemers die op dat bedrijventerrein gevestigd zijn het gevoel krijgen dat er concrete resultaten geboekt kunnen worden. Ondernemers zijn met hun onderneming bezig en

niet met de vraag hoe het allemaal duurzamer kan of hoe kan worden samengewerkt. De ondernemers moeten gestimuleerd worden elkaar op te zoeken en van elkaar te weten te komen wat er precies gebeurt. Dan zien zij ook waar samengewerkt kan worden en hoe het efficiënter, goedkoper en duurzamer kan. De ondernemers moeten op sleeptouw genomen worden. Pas als zij zien dat er op allerlei terreinen door samen te werken bezuinigd kan worden, worden zij enthousiast en gaan zij meedoen en dus verdienen. Op dat moment moet de overheid er een punt achter zetten. Om het zover te krijgen, is professioneel parkmanagement nodig, dat plaatselijk ondersteuning biedt. Van de gevraagde twee ton kan natuurlijk ook nog wel een ton besteed worden aan onderzoek en evaluatie, maar dat maakt het alleen maar ingewikkelder. Het is nodig dat wat nu wordt voorgesteld, gebeurt en de resultaten zien de staten over een aantal jaren wel. Parkmanagement is juist in de aanvangsfase moeilijk. In Roden gaat het goed en in Coevorden en Assen wat minder en daarom moet er wat power op gezet worden.

De heer DOHLE wijst erop dat goed in de gaten moet worden gehouden dat een aantal PMO's op dit moment de beschikking heeft over Kompas-gelden. Een aantal van die beschikkingen loopt in mei 2004 af, waarna de datum nog maximaal een jaar opgeschoven kan worden. Het is natuurlijk het gemakkelijkst PMO's te steunen die nog een beetje financiële slagkracht hebben. Met het besluit om eerst onderzoeken te laten doen, wordt het paard achter de wagen gespannen. Spreker roept de fracties op zich voor 4 februari te verdiepen in waar het écht om gaat.

De heer HARLEMAN vraagt of dit het antwoord is op de vraag van het CDA hoe urgent het allemaal is.

Mevrouw DE VRIES merkt op dat, ook al lopen de Kompas-beschikkingen in mei 2004 af, de PMO's wel blijven bestaan.

De heer DOHLE erkent dit. Het gaat erom dat een PMO met niks begint en dat het even duurt voor er gelden bijeen zijn gebracht. Die gelden komen voor een deel uit lidmaatschappen, maar het leeuwendeel van de gelden moet komen uit bedongen kortingen. Zoiets is niet van vandaag op

morgen geregeld. Heel veel bedrijven zitten ook gewoon aan opzegtermijnen vast. Daarom is het gemakkelijk wanneer er op een centraal punt voor dit alles een model wordt ontwikkeld zodat niet elke ondernemer steeds maar weer het wiel hoeft uitvinden. Dát wordt met dit voorstel bedoeld en het is op een bepaald moment dan ook gewoon een kwestie van aanpakken.

Mevrouw DE VRIES weet dat het verhaal veel elementen heeft. Maar waar de heer Dohle zijn interventie mee afsloot staat in geen enkele verhouding tot zijn eerste opmerking.

De heer SCHAAP zegt dat het antwoord op de vraag "waarom nu" is: waarom er nog langer mee gewacht? De staten weten na de septemberbrief, het collegeprogramma en de begroting waar het college naar toe wil. Waarom zouden de staten dan geen goede afweging kunnen maken? Denkt het CDA dan werkelijk dat het college na de Voorjaarsnota met geen enkel voorstel meer komt? Het college is niet van plan elke keer brede afwegingsprocessen te organiseren, het college wil gewoon aan het werk.

Mevrouw DE VRIES zegt dat dit terecht is. Maar nu wordt wel twee ton gevraagd voor iets waarvoor het projectplan en het financiële hoofdstuk nog geschreven moeten worden. Het is een sympathiek plan, maar waarom kan het niet even wachten?

Het CDA zal zich nog op het voorstel beraden.

De VOORZITTER stelt vast dat de discussie in de statenvergadering wordt voortgezet.

Spreker deelt mee dat zij bij agendapunt 15 een inspreker heeft gemeld en dat, gelet op de lengte van de vergadering, rond half zes tijd wordt ingeruimd voor het eten van een broodje.

11. Statenstuk 2004-95 Kader voor projectontwikkeling ICT

De heer DOHLE feliciteert het college van harte met het behalen van de eerste doelstelling uit het programma: sneller en efficiënter kan bijna niet. Spreker gaat ervan uit dat de A-status van het stuk op een vergissing berust, want het doel bereikt hebben en toch nog zoveel geld uitgeven, vraagt om enige toelichting.

Ter stimulering van de informatie- en communicatietechnologie(ICT)-marktwerking wordt op pagina 10 voorgesteld het eindrisico van bedrijven over te nemen. Dat lijkt de VVD een slecht plan. Bedrijfsrisico's horen bij bedrijven en niet bij de overheid. Bovendien zijn hiervoor organisaties als de Drentse Participatiemaatschappij (DPM) en de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) opgericht en bestaat er een groot palet aan subsidies en kredieten voor dit werk.

In het rapport staat dat de provincie zelf het goede voorbeeld moet geven. Spreker steunt dat uitgangspunt van harte, zeker als hij van de provincie een computer krijgt.

Een kwart van het budget gaat naar het Digitaal Ondernemingsplatform (DOP) en de vraag wat met dat geld wordt gedaan, is dan ook gerechtvaardigd. De provincie heeft haar overeenkomst met Syntens opgezegd. Het MKB-offensief dat in het rapport wordt voorgesteld, is echter bij uitstek het werkterrein van Syntens. Wat en hoe gaat de provincie het beter doen dan Syntens? Dat bij ondernemers de watervrees voor ICT wordt weggenomen, is prima, maar moet de provincie ze dan ook nog leren zwemmen? Bedrijven hebben immers een dwingende reden om aan ICT te doen, namelijk de markt en uit wat met ADSL gaat gebeuren, blijkt wel hoe snel dat kan gaan lopen. Een van de belangrijkste projecten is Low Frequency Array (LOFAR) en juist dit project kan ICT in Drenthe boven het maaiveld uittillen. ASTRON heeft een hoog Willie Wortel-gehalte en er moet ook alert gekeken worden naar de mogelijke spin-off van LOFAR voor de Drentse economie. De provincie moet voldoende middelen achter de hand houden om op het juiste moment met kracht te kunnen handelen. Het voorliggende voorstel ademt de sfeer om in de volle breedte wat te doen en dat draagt de kans in zich op versnippering en een uiteindelijk gering resultaat. Investeer in brainstormen, leg de plannen klaar, interesseer partijen en trek je als overheid daarna terug.

Ook de heer BOER feliciteert het college met het behaalde resultaat. Het is nog mooier dat het geen cent gekost heeft. Snel internet voor de Drentse burger heeft dus geen impuls meer nodig, die voor het bedrijfsleven duidelijk wel. Op dit punt heeft niet alleen de provincie maar hebben ook de gemeenten die bedrijfsterreinen aanleggen en

runnen een duidelijke taak. Er is nog wel een sprake van onwil om bestaande terreinen aan te sluiten op de infrastructuur. Zo ligt naast Ossenbroeken in Beilen een kabel voor een heel snelle verbinding, maar meent de gemeente daarvan geen gebruik te moeten maken. En dan vindt de gemeente het ook nog gek dat de grond niet verkocht wordt!

LOFAR moet met zijn glasvezelstructuur een stimulans zijn voor hoogwaardige en schone industrie in Drenthe.

Er blijft in eerste instantie € 750.000,-- over en voor dat bedrag en voor de resterende € 1,25 miljoen komen nog voorstellen. Wat wordt nu eigenlijk bespaard door de doelstelling van 97% dekking? Als de besparing € 100.000,-- is, worden dan de totale kosten van het project € 1,9 miljoen? In de beleidsbrief staat onder Monitoring en evaluatie: n.v.t. De staten zijn bereid om onder bepaalde voorwaarden gemeenschapsgeld ter beschikking te stellen en daarom worden zij graag op de hoogte gehouden van wat met deze gelden wordt bereikt; dat zou een vast onderdeel van het hele proces moeten zijn.

De heer WIERINGA vindt de constatering in het rapport dat de markt in ICT stagneert en dat veel ICT-projecten misgelopen zijn, terecht. Drents Belang is van mening dat in de vrijemarkteconomie het bedrijfsleven zelf verantwoordelijk is voor innovatie en concurrentiekracht. De overheid moet geen risico van het bedrijfsleven overnemen. ICT-aanbieders moeten zichzelf aanbieden en bewijzen bij de klant. De ICT-infrastructuur is een taak van de markt. Daar moet de overheid niet tussenkomen, want dat werkt marktverstoring. Glasvezel heeft de toekomst en ook LOFAR maakt daar gebruik van. De provincie kan hierin wel ondersteunend optreden.

De heer DOHLE vraagt de heer Wieringa één landelijk dekkend netwerk te noemen dat zonder inmenging van de overheid tot stand is gekomen: water, stroom, telefoon.

De heer WIERINGA zegt dat ICT al loopt en dat de provincie daarom niets extra's hoeft te doen.

Mevrouw DE VRIES zegt ditmaal niet over het geld te zullen praten.

Een belangrijk verschil met het statenstuk 2004-97 is dat onder het voorliggende stuk een behoorlijk plan ligt. Daarom waardeert het CDA dit stuk positiever.

De doelstelling was 85%, dat is nu 97% en eind 2004 hoogstwaarschijnlijk al 99%. Het college zou zich in kunnen spannen om ook die laatste procent te bereiken, het zou in ieder geval in beeld kunnen brengen wat dit gaat kosten. Misschien blijken die kosten dan wel zo hoog, dat het helemaal niet lukt.

De vraag waarom van dit voorstel geen precommitment is gemaakt, laat spreekster nu maar achterwege.

Hoe waarborgt het college de afstemming tussen wat in Drenthe gebeurt en in de aangrenzende provincies? De kabel loopt bij de provinciegrens immers door.

Het CDA heeft een groter vertrouwen in wat LOFAR op kan brengen dan de VVD.

De heer LANGENKAMP vindt het mooi dat KPN heeft gedaan wat het college in SNN-verband had willen doen. Het is vooral ook mooi omdat het nu niets kost.

De onderbouwing om het bedrag van € 750.000,-- overeind te houden - met betrekking tot de resterende € 1,25 miljoen komt het college nog met andere voorstellen - is mager. De onderbouwing van LOFAR, momenteel ingeschat op vijf ton, is ook magertjes; het kan best meer worden. Ook de provinciale cofinanciering van de overige thema's bedraagt volgens schatting € 250.000,--. Op grond waarvan kunnen de staten hiermee instemmen, behalve dan dat het allemaal erg sympathiek is? Als dan bovendien de VVD nog vraagtekens zet bij de invulling van LOFAR dan...

De heer DOHLE wijst erop alleen te hebben gezegd dat ASTRON een hoog Willie Wortel-gehalte heeft, daarmee bedoelend dat een groep wetenschappers bezig is met het uitwerken van zijn eigen wetenschappelijke doelstellingen. Dat is wat anders dan dat zij zich bezighouden met spin-off activiteiten die goed zijn voor de Drentse economie. Hiervoor moet niet te veel vertrouwd worden op een organisatie van wetenschappers.

De heer LANGENKAMP vraagt op basis waarvan het college dan inschat dat daarvoor nog vijf ton nodig is.

De heer WENDT zegt dat zijn fractie zeer tevreden is over dit stuk, dat sympathieke voorstellen bevat. Ten aanzien van de monitoring en evaluatie sluit hij zich aan bij de heer Boer.

De heer SLUITER meent dat uit het voorstel duidelijk blijkt dat het college stevig wil inzetten op de ontwikkeling van ICT. Daarbij hoort snelheid en aanpakken, want als te lang wordt gewacht, haalt de werkelijkheid de plannen in.

Omdat de doelstelling voor een belangrijk deel is gehaald en er € 1,25 miljoen over is, zou besloten kunnen worden bij de Voorjaarsnota gezellig over de besteding daarvan te debatteren. Omdat het bij ICT altijd om snelheid draait, is dat misschien wel niet de goede manier. Juist omdat het om ICT gaat, wil D66 wel wat "lichtvaardiger" met dit bedrag omgaan. Het college moet vooral op dit dossier het tempo erin houden, want als te langzaam wordt gereageerd, hoeft het allemaal al niet meer. Hoe het dan in financiële zin wordt geregeld, komt de komende maanden wel aan bod.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN waardeert het voorliggende plan, vooral vanwege de daarin genoemde concrete projecten. De OPD gaat ervan uit dat over dit plan overleg is gepleegd met het bedrijfsleven, of met de instanties die in de klankbordgroep zitting hebben.

Omdat de infrastructurele dekking in Drenthe heel groot is geworden, is er nu veel geld over (brief van 8 januari 2004) en nu worden zorg, onderwijs, cultuur, toerisme en arbeidsmarkt genoemd als terreinen waarop dit geld kan worden besteed. Als er bij de overheid geld over is, moet het altijd aan iets worden uitgegeven, maar dat moet dan wel op grond van concrete plannen.

Als het even kan moet er een dekking van 100% komen en misschien kan dat straks wel met draadloze verbindingen.

Is er nog zicht op subsidies uit Kompas en uit het Programma innovatieve acties van LEADER?

De heer SCHAAP zegt dat het college zeker van plan is tempo te maken. Nog niet alle projecten zijn al helemaal uitgeschreven, maar door de intensieve contacten met allerlei spelers in de Drentse en noordelijke ICT, waaronder het be-

drijfsleven, is bekend dat wanneer de activiteiten van LOFAR goed worden ingebed, daar voor het regionale bedrijfsleven veel meer uitgehaald kan worden dan nu gebeurt. Er zijn bedrijven die zelf aan research doen en die hun activiteiten misschien wel aan die van ASTRON kunnen koppelen.

Als de staten met het voorstel akkoord gaan, kan het college op pad gaan met de mededeling dat ook de provincie middelen beschikbaar heeft om projecten op te starten om de spin-off van LOFAR te verbeteren.

LEADER en andere subsidiemogelijkheden komen pas voorbij wanneer projecten concreet worden. Wat in het stuk staat, zijn dan ook geen toezeggingen, maar gewoon financieringsmogelijkheden.

De markt gaat het dus nog beter doen dan het college zelf in zijn programma op papier durfde zetten. Er wordt nog een onderzoek gedaan naar het halen van die laatste procent. Als er binnen die procent nog een onderwijsinstelling valt, is het wellicht mogelijk. Dat wordt allemaal in kaart gebracht en als de provincie daarin dan nog een rol kan spelen, krijgen de staten in een voorstel voor een project voorgeschoteld. De techniek gaat ontzettend hard, want een jaar geleden zag KPN het nog helemaal niet zitten, maar KPN is misschien wel mede door het geroer van het SNN met Essent, Wireless Local Loop (WLL) wakker geworden. Degene die het eerst een redelijk dekend snel netwerk kan aanbieden, is natuurlijk degene die binnen is. Zonder dat het de noordelijke overheden enige cent heeft gekost, is er van hen toch wel enige invloed uitgegaan.

Het bedrag dat het college bij het opstellen van de septemberbrief nog dacht nodig te hebben, was gebaseerd op een inschatting van wat nodig zou zijn wanneer de markt het niet deed. De kosten van de projecten die in het voorstel zijn genoemd kunnen wel redelijk ingeschat worden en daarmee is er nu een bedrag over. ICT gaat om meer dan alleen het gebruik ervan door het MKB en tenders daarvoor moeten uit de markt komen. Als de staten van mening zijn dat het zo allemaal niet moet, moeten zij dat nu aangeven, maar in het andere geval krijgen zij de komende tijd hiervoor voorstellen voorgelegd.

Blijft over het bedrag van € 750.000,-- dat is verdeeld over cofinanciering en eigen projecten. Over die SNN-projecten en zelfstandige Drentse projecten vindt in dit huis wel afstemming plaats.

Met het bedrijfsleven is uitgebreid over het DOP gesproken. Het is een kans om met name in het MKB het gebruik van ICT-toepassingen te vergroten. De vraag komt ook heel nadrukkelijk van de kant van het MKB zelf.

Het opzeggen van de subsidierelatie met Syntens, waartoe niet van de ene op de andere dag is besloten, betekent niet dat er geen werkrelatie meer met Syntens is, want er zijn projecten die echt op het werkterrein van Syntens liggen.

Spreker is het met de fractie van de VVD eens dat er geen sprake kan zijn van het overnemen van het eindrisico van bedrijven. De passage op pagina 10 is dan ook zeer ongelukkig geformuleerd en moet gewijzigd worden.

Bij goed parkmanagement wordt gezorgd voor een goede aansluiting van de bedrijven op de kabel of anderszins. Misschien kan op termijn ook voor Ossenbroeken een PMO gerealiseerd worden.

Omdat aan het eind van de rit duidelijk moet zijn wat alle inspanningen hebben opgeleverd, moet er zeker sprake zijn van monitoring en evaluatie. Spreker zegt die monitoring en evaluatie toe.

TWEEDE TERMIJN

De heer DOHLE zegt dat er bij hem geen sprake is van scepsis ten aanzien van het DOP, maar dat hij heeft alleen geconstateerd dat daar € 0,5 miljoen heengaat en dat dit bedrag natuurlijk niet voor dat platform zelf maar voor de daden van dat platform is bedoeld. Die opmerking was bedoeld als een open uitnodiging aan de gedeputeerde om hierover wat te vertellen.

Er zal nog twee jaar sprake zijn van een relatie met Syntens. Is ook overwogen om gedurende die periode die instelling in te zetten om de doelstelling ten aanzien van het MKB-offensief te bereiken?

Het feit dat spreker nu een opmerking over LOFAR heeft gemaakt, wil niet per definitie zeggen dat hij tegenstander van die organisatie is.

De heer BOER vraagt of de besparing waarvan nu sprake is, opnieuw wordt geïnvesteerd.

De fractie van de PvdA gaat akkoord met het voorstel.

De heer SCHAAP merkt op dat Syntens betrokken is bij verschillende projecten en hij wil best bekijken of op grond van de subsidierelatie die nog

twee jaar bestaat, extra inzet van die organisatie kan worden gevraagd.

De besparing is veroorzaakt door het feit dat KPN nu doet wat het behoort te doen, als gevolg waarvan in de rekensom van september ineens € 1,25 miljoen vrijkwam. De staten kunnen dan besluiten dat dit geld terug moet, maar het college vindt ICT van zodanig belang dat het voorstelt dit bedrag te blijven reserveren voor ICT, maar dan in andere sectoren.

De VOORZITTER concludeert dat de meningen onverdeeld positief zijn. Hij zal wel in het Presidium voorstellen de status van het stuk te veranderen in B.

12. Statenstuk 2004-98 Subsidiëring Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland ten behoeve van de Drentse Participatie Maatschappij

De heer SLUITER zegt dat zijn fractie het een prima voorstel vindt.

De heer HUIZING zegt dat zijn fractie die mening deelt.

De heer DOHLE zegt dat het wat zijn fractie betreft ook een subsidie mag zijn. De NOM krijgt nu wel een hele grote stem in de Raad van Commissarissen en dat is mogelijk voor de particuliere investeerder geen aanmoediging om extra mee te doen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vindt het goed dat het geld van het Drents Economisch Technologisch Instituut voor de DPM beschikbaar komt en ingezet wordt ten behoeve van jonge en innovatieve ondernemers uit het MKB.

Mevrouw DE VRIES deelt mee dat haar fractie het een goed voorstel vindt.

De heer WIERINGA merkt op dat de DPM in 1988 door veertig aandeelhouders is opgericht en een startkapitaal had van € 590.000,--. Hoeveel jonge bedrijven zijn door de DPM geholpen en wat was de investering per bedrijf? Wat zijn de resultaten van de ondersteunde bedrijven?

De heer BAAS zegt het een prima voorstel te vinden.

De heer SCHAAP zegt in antwoord op de opmerking van de VVD dat het ook een subsidie mag zijn, dat het college de afweging heeft gemaakt een bedrag rechtstreeks of via de NOM beschikbaar te stellen. Uiteindelijk is, omdat als het via de NOM loopt de participatie van 15% naar 35% wordt verhoogd, voor deze weg gekozen. De NOM kan toch een beetje worden gezien als een grote broer en mocht de kleine organisatie het een keer heel lastig krijgen dan weet zij zich door de NOM in de rug gedekt. Een ander, maar oneigenlijk, argument is dat nu via de Raad van Commissarissen meegekeken kan worden naar wat er gebeurt.

TWEEDE TERMIJN

De heer WIERINGA zegt geen antwoord op zijn vraag te hebben gekregen.

De heer SCHAAP zegt die gegevens niet te hebben, omdat hij het jaarverslag van de DPM niet uit het hoofd kent.

De VOORZITTER stelt vast dat dit stuk de A-status kan behouden.

13. Nota Burgerinitiatief

De heer HARLEMAN wijst erop dat de commissies niet altijd onverdeeld positief waren over eerder door zijn fractie ingediende voorstellen en dat GroenLinks het nu op een andere manier probeert.

Als GroenLinks had geweten dat, terwijl zij bezig was met dit initiatief, de PvdA bezig was ook iets te ontwikkelen, zou GroenLinks zich daar zeker bij hebben aangesloten.

Het maken van een Verordening burgerinitiatief is een stap.

De heer VEENSTRA vraagt op welk initiatief van de PvdA de heer Harleman doelt.

De heer HARLEMAN doelt op een initiatief waar meer partijen bij betrokken zijn.

De heer BAAS wijst erop dat bij dat initiatief de heer Dubbelboer altijd betrokken was.

De heer HARLEMAN zegt dat het hem er helemaal niet om gaat wiens initiatief het was, hij wil alleen duidelijk maken dat GroenLinks zich graag bij dat initiatief, waarvan hij dacht dat het van de PvdA kwam, aansluit.

Spreker stelt voorop dat er op dit moment geen enkele behoefte is aan een burgerinitiatief, maar dat er wel een verordening op de plank moet liggen voor het geval die behoefte ineens wel blijkt. Net zoals geprobeerd wordt rampen te voorkomen, terwijl er toch een Rampenplan is, zal GroenLinks eraan werken dat burgers niet te behoefte krijgen gebruik te maken van het burgerinitiatief, maar het is niet zeker dat er op termijn toch geen behoefte aan gaat ontstaan.

De belangrijkste vragen die GroenLinks op dit punt heeft, staan in het stuk.

De heer ENGELS zegt dat het antwoord van zijn fractie op de vragen 1, 2 en 3 "ja" is. Behalve Zeeland en Zuid-Holland heeft overigens ook Noord-Holland een dergelijk initiatief genomen. Met betrekking tot de overige vragen heeft D66 wel gedachten over het aantal handtekeningen en de leeftijdsgrens, maar die kwesties komen wel aan de orde als de commissie besluit hiermee verder te gaan en een uitgewerkt stuk voorligt. D66 is er niet voor om na afloop van de discussie de gevolgde procedure te evalueren.

Als het tot een burgerinitiatief komt dan is het wel van belang om daar heel zorgvuldig en verstandig mee om te gaan, want voorkomen moet worden dat burgers gefrustreerd het provinciehuis verlaten.

Het verhaal over het burgerinitiatief leidde in de fractie van D66 tot een spontane discussie over het referendum. Spreker heeft zijn fractie verteld dat de heer Schaap en hij schouder aan schouder hiervoor gestreden hebben tijdens een discussie over de Zuiderzeelijn (ZZL) en dat de heer Swierstra toen hun opponent was maar toch wel toezegde dat hij in het kader van een studie vanuit de stuurgroep en de drie colleges naar burgerinvloed op de ZZL de vraag zou meenemen hoe de juridische mogelijkheden liggen voor een mogelijk consultatief referendum naast de wet die er nu is voor een correctief referendum. Wat is er met die toezegging gebeurd? Is het college bereid te bekijken waar de juridische grenzen en moge-

lijkheden liggen en dan de opstap te maken om te bekijken of het wenselijk is zo'n referendumverordening op de plank te hebben liggen?

De heer BAAS zegt dat zijn fractie in principe positief tegenover de mogelijkheid van het burgerinitiatief staat. Drenthe zou op dit punt aan kunnen sluiten bij provincies die op dit punt al verder zijn en hooguit moeten bekijken wat het dan anders wil dan die provincies.

Spreker meent wel dat er wel een ondergrens voor het aantal handtekeningen moet zijn; in Zeeland gaat het om 1.000.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de staten van Zeeland later hebben besloten het aantal te verlagen tot 500.

De heer BAAS gaat ervan uit dat wanneer Drenthe tot het burgerinitiatief besluit, er een goede regeling komt, waarbij best aangehaakt kan worden bij wat daarover in Zeeland en Zuid-Holland is besloten.

De heer ROUGOOR deelt mee dat zijn fractie in principe dit initiatief steunt. Het kan een goed instrument zijn om publieke agendapunten onderdeel van de statenagenda te maken. Het is een aanvulling op de bestaande middelen van democratische beïnvloeding. Het mag in ieder geval de bestaande democratische processen niet overwoekeren, maar moet ook geen papieren tijger zijn. Het lijkt de fractie van de PvdA goed dat wanneer het initiatief voldragen is en is aangenomen, er een aanvullende communicatiecampagne komt. Er zijn ook provincies waarin dit middel weinig weerklank krijgt.

De Statengriffie van Zeeland hield vol dat er op dit gebied geen verordening bestond en Utrecht, dat sinds 2002 een verordening heeft, liet weten dat er nog nooit gebruik van is gemaakt.

De Zeeuwse verordening lijkt een goed uitgangspunt.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN steunt het initiatief. Het is goed dat het burgerinitiatief in een verordening wordt uitgewerkt, eventueel naar analogie van de verordening van Zeeland.

Bij burgerinitiatieven in gemeenten en provincies wordt meestal de ondergrens gehanteerd van 0,2% van het aantal inwoners, wat voor Drenthe

op ongeveer 1.000 inwoners neerkomt.

Een reden voor het burgerinitiatief kan zijn het burgers mogelijk te maken onderwerpen op de agenda te zetten. Een extra reden kan zijn dat staten en landen die referenda en burgerinitiatief hebben een lager begrotingstekort en een efficiëntere overheidsorganisatie hebben.

De heer BOMHOF zegt dat zijn fractie wat aarzelend is over dit voorstel, omdat - de heer Harleman zei het al - er eigenlijk geen behoefte aan is. Ook bij het veld lijkt er weinig behoefte aan te zijn, hoewel de actiegroep tegen de vuilverbrander in Coevorden nu wel actie onderneemt. Maar als er geen behoefte aan is, moet er geen regelgeving opgetuigd worden. Een vergelijking met een rampenplan is volslagen nonsens, want dan gaat het om een organisatieplan van diverse overheden.

Spreker is het eens met D66 dat ook verkeerde verwachtingen kunnen worden gewekt. In de voorwaardensfeer zullen daarom beperkingen moeten worden opgenomen.

Een onmiskenbaar voordeel is dat een actiegroep, als er de mogelijkheid is voor een burgerinitiatief, niet afhankelijk is van een politieke partij. Daarom is het aanvankelijke "het hoeft niet zo nodig" van de VVD veranderd in een aarzelend "ja", zij het dat de regeling wel sterk geclausuleerd moet worden. Die komen wel aan bod als een uitgewerkt voorstel voorligt.

Over het flankerende voorstel Proeftuin Drenthe is sprekers fractie ronduit negatief.

De heer HARLEMAN wijst erop dat het daarbij niet om een initiatief van GroenLinks gaat. Als GroenLinks van dat initiatief had geweten, had het zich bij die groep aangesloten en zou het niet met een eigen voorstel zijn gekomen.

De heer BOMHOF neemt aan dat wanneer het burgerinitiatief is uitgewerkt en ter bespreking voorligt, ook de proeftuin onderwerp van gesprek is.

De heer HARLEMAN zegt dat het dan om een volgende stap gaat, die pas gezet kan worden als de verordening er is. Hij neemt aan dat de initiatiefgroep zelf met een voorstel zal komen, want het is geen logisch vervolg op wat nu aan de orde is.

De heer BOMHOF zegt zijn mening daarover dan op te schorten tot de verordening voorligt en het voorstel klaar is.

De heer VEENSTRA lijkt het goed de komende tijd te bezien hoe de initiatieven op elkaar aansluiten of in elkaar passen.

De heer WIERINGA vindt het een prachtig maar niet nodig voorstel. Hij roept de burgers op met misstanden en problemen aan te kloppen bij Drents Belang. Drents Belang zal er dan zorg voor dragen dat die punten op de agenda van de staten worden geplaatst.

De heer HOLMAN zegt het initiatief te steunen, want een volksvertegenwoordiger moet alles wat de betrokkenheid van de burger bij de politiek kan vergroten, wel positief benaderen. Het moet wel allemaal zorgvuldig geregeld worden, want met het bieden van deze mogelijkheid worden ook verwachtingen geschapen. Voorkomen moet worden dat burgers na behandeling van zo'n initiatief gefrustreerd naar huis gaan, want dan wordt het tegenovergestelde effect bereikt.

De ondergrens moet niet te hoog worden. Als de discussie gaat over 1.000 of 500, moet de uitkomst 500 zijn. Het moet dan wel om echt burgerinitiatieven gaan en niet om een politieke lobby van allerlei maatschappelijke organisaties.

De heer HARLEMAN wijst erop dat een groot aantal provincies al een dergelijke verordening heeft. GroenLinks heeft als voorbeeld de verordening van Zeeland genomen, omdat die provincie qua omvang vergelijkbaar is met Drenthe. Omdat niemand zich heeft afgevraagd of het burgerinitiatief ook voor commissies opengesteld moet worden, gaat spreker ervan uit dat de staten menen dat dat niet hoeft.

De discussie over de verordening die de Staten-griffie nu moet maken zal gaan over het aantal handtekeningen en over de leeftijdsgrens.

De initiatiefgroep houdt zich met name bezig met de vraag hoe de mogelijkheid van het burgerinitiatief onder de aandacht van de bevolking kan worden gebracht en hoe voorkomen kan worden dat mensen teleurgesteld raken. Dit zal ongetwijfeld nog in de commissie aan de orde komen.

De heer SCHAAP herinnert zich in relatie tot de bespreking van de ZZL de discussie met het toenmalige college over het consultatieve referendum. Binnen de Stuurgroep ZZL is ook heftig gediscussieerd over hoe dit op een goede manier georganiseerd kan worden. De afloop van die discussie kent hij niet, maar hij zal daarnaar informeren.

De VOORZITTER vraagt of hij goed begrepen heeft dat het voorstel van GroenLinks is dat de Statengriffie dit punt verder oppakt.

De heer HARLEMAN lijkt het goed dat het concrete statenstuk door de Statengriffie wordt voorbereid. GroenLinks is wel bereid mee te denken, maar dat kan de initiatiefgroep ook doen.

De VOORZITTER zegt dat de Statengriffie dit punt verder zal uitwerken.

Vervolgens schorst hij de vergadering voor enkele minuten.

(Schorsing van 16.43 tot 16.50 uur.)

De VOORZITTER heropent de vergadering en geeft het woord aan de heer Vriens, die wil inspreken bij agendapunt 15.

De heer VRIENS spreekt in namens de Vereniging Omwonenden Luchthaven Eelde (VOLE) (bijlage 1).

De heer HARLEMAN zegt dat de heer Vriens de indruk wekt dat de rijksoverheid de baanverlenging niet geheel betaalt, terwijl hij uit het statenstuk opmaakt dat dit wel het geval is. Op welk punt gaat zijn redenering verkeerd?

De heer VRIENS wijst erop dat minister Netelenbos heeft gezegd dat haar ministerie de hele baanverlenging betaalt. Dat bedrag wordt nu gemaximeerd.

Volgens de voorliggende overeenkomst krijgt Drenthe geld, maar het kan nog wel een jaar of vijf duren voor de baanverlenging geëffectueerd is. Laat het Rijk gewoon die baanverlenging betalen als de Raad van State daar ooit toestemming voor geeft. Met het voorliggende voorstel werkt de provincie zichzelf in de nesten.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN stelt vast dat de heer Vriens tegen baanverlenging en voor het openhouden van het huidige vliegveld is, terwijl hij daarvoor wel een heel negatieve toekomst schetst. Zijn er geen positieve dingen die het vliegveld wel economisch rendabel kunnen maken?

De heer VRIENS zegt dat zware investeringen achterwege moeten blijven. De enige positieve ontwikkeling vormen de vakantievluchten, al gaan die ten koste van de recreatie in Norg. Er zijn mensen die zeggen dat het vliegveld voor de uitstraling belangrijk is en VOLE accepteert daarom het vliegveld in zijn huidige vorm, maar zal nooit een actiegroep ter behoud van het vliegveld worden.

De heer BOMHOF vraagt hoe de heer Vriens aan het gegeven komt dat het achterstallig onderhoud op € 4,5 miljoen moet worden geschat. In het bedrag voor verlenging van de baan is ook een bedrag begrepen voor onderhoud van de bestaande baan: de bestaande asfaltlaag wordt gefreesd en er komt een nieuwe laag overheen. Dus zowel bestaand als nieuw wordt in prima staat gebracht.

De heer VRIENS verwijst naar de brief aan de Commissaris van de Koningin Alders van 24 maart 2003, waarin duidelijk staat dat het bedrag van € 4,5 miljoen niet is begrepen in het bedrag van € 18,6 miljoen dat nodig is voor de baanverlenging, het opkopen van onroerend goed enz. De commissie kan via de e-mail een kopie van die brief krijgen.

De VOORZITTER zegt dat de heer Vriens na de eerste termijn van de commissie nog de gelegenheid krijgt iets te zeggen.

15. Statenstuk 2003-89 Aandelenoverdracht en baanverlenging Groningen Airport Eelde

De heer ENGELS herinnert eraan dat zijn fractie in een vorige commissievergadering niet kon instemmen met een overname van de aandelen van de luchthaven, gekoppeld aan de instandhouding van de luchthaven en een maximale verliesbijdrage gedurende tien jaar, omdat het verhaal daarvoor financieel en economisch te dun was. Het businessplan bood te weinig uitzicht op kostenver-

laging en opbrengstverhoging en de verwachtingen over de effecten van de baanverlenging voor de regionale economie waren uiteindelijk slechts op aannames gebaseerd. Er was dan ook geen sprake van een realistisch scenario. Het garanderen van een maximale verliesbijdrage beschouwde D66 bovendien niet als een prikkel voor rendementsverhoging.

D66 neigde ertoe uit te gaan van een pessimistisch scenario, waarin het structurele exploitatietekort niet zou dalen en de verliesbijdrage van de provincie als aandeelhouder niet zou kunnen worden afgebouwd.

In de discussie in november zijn twijfels geuit over de financiële risico's van de provincie, over de economische effecten van deze vorm van infrastructuur en over de aard en omvang van de juridische consequenties die voortvloeien uit de conceptovereenkomst met het Rijk.

Biedt de brief van 11 december aanknopingspunten voor een heroverweging van dit oordeel en een helder inzicht in de materie? D66 vindt de inhoud van de brief buitengewoon matig, want de toon is op onderdelen wat afhoudend, alsof de zaak eigenlijk al afgekaart is, en er is een ondertoon van nauwelijks verhulde irritatie over het feit dat de aandelenkwestie bij alle discussies over de luchthaven vragen oproept. Maar belangrijker is dat de argumentatie in de brief sterk toegeschreven is naar de uitkomst. Op grond hiervan heeft D66 het college schriftelijke vragen gesteld en de antwoorden van het college bevestigen in grote lijnen de aarzelingen.

In de vragen B, C, D, E en F wordt om met feiten onderbouwde argumentatie gevraagd van bepaalde uitspraken in de brief en de antwoorden op die vragen blijven goeddeels uit. Het college heeft D66 ook in tweede instantie er niet van kunnen overtuigen dat wanneer de staten niet instemmen, zaken als bijvoorbeeld de LuchtVerkeersBeveiliging (LVB) automatisch opnieuw ter discussie komen. Dit is een klassiek stukje politieke power play. Ook het antwoord dat de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State beperkt zullen zijn, berust op speculatie, zeker wanneer de mening van de directie van de luchthaven als uitgangspunt wordt genomen. Het is ook wel lichtzinnig uit te gaan van de verwachting dat de nadere onderzoeken niets zullen veranderen, dat de kosten niet substantieel zullen stijgen, dat de negatieve gevolgen van het later bereiken van het break-even-point voor rekening van de luchthaven

komen en dat de uiteindelijke meerkosten van de baanverlenging wel kunnen worden betaald uit de rente-inkomsten van het bedrag van € 18,62 miljoen.

Is het ook niet een beetje zorgelijk dat de luchthaven de financiële gevolgen van de verlenging van twee jaar denkt te kunnen opvangen? Betaalt Drenthe op dit moment dan een verliesbijdrage voor kunstmatig opgehoogde exploitatietekorten? Alleen iemand die bereid is de luchthaven onder alle omstandigheden en tot in lengte van jaren financieel in de benen te houden, kan schrijven wat in de brief van 11 december staat.

De economische spin-off van de baanverlenging is in het verleden al afgekaart, zo staat in de brief, maar desondanks is toch een businessplan nodig. De poging die het college in de brief doet om de regionaal-economische aspecten los te koppelen van concrete bedrijfsontwikkelingen en bedrijfsresultaten, doet geforceerd aan en verzandt in ondoorzichtigheid. Iedereen die in de politiek tot drie kan tellen, weet dat voor iedere gewenste ontwikkeling of opvatting de daarbij passende economische analyses en cijfers geleverd kunnen worden. Economische analyses uit het verleden blonken uit door boterzachte aannames en ongefundeerde peptalk. Maar politiek zijn alle onderzoeken afgekaart.

Het jaarlijks betalen van de maximale verliesbijdrage is volgens het college een duidelijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie, omdat er sprake is van een heldere einddatum. Maar artikel 5.1 van de overeenkomst roept de vraag op of die einddatum 2015 is of wellicht niet toch 2043.

Het businessplan is volgens het college realistisch, omdat de Dienst Landelijk Gebied (DLG) positief is over het realiteitsgehalte van de verwervingskosten. Dát was voor D66 een geweldige opsteker.

Spreker vindt het kwalijk en treurig dat in de brief staat dat de staten in 2002 hebben ingestemd met de aandelenoverdracht en het betalen van de maximale verliesbijdrage voor tien jaar. In antwoord op de vraag wanneer dat besluit precies is genomen, omdat in 2002 in de commissie is bevestigd dat nog niets vast lag en de staten nog een voorstel zouden krijgen, duikt het college weg in een woordenspel. Het college schrijft dat de conclusie dat de staten nog een voorstel krijgen juist is - dat is dan het huidige voorstel - en dat in

2002 kanttekeningen zijn geplaatst bij de uitkomst van de onderhandelingen.

Geen enkel belang, dus ook niet dat van de luchthaven, rechtvaardigt een dergelijke moerassige besluitvorming. Het college manipuleert met de informatie en dat is geen plezierige conclusie. De fractie van D66 had ook een heel ander beeld van de eerstverantwoordelijk gedeputeerde. Het college probeert de staten met voor een deel onjuiste informatie en met het oproepen van allerlei rampzalige gevolgen of het wegpraten van problemen een besluit te laten nemen. Het resultaat van deze handelwijze is nog meer discussie en nog steeds geen besluit.

Het college had gewoon open kaart moeten spelen en moeten zeggen dat de deal niet waterdicht is, maar dat alle aandeelhouders in hetzelfde schuitje zitten en dat Drenthe de luchthaven niet kwijt wil. Dat was heel wat realistischer geweest dan al het gedoe met een flinterdun businessplan.

De heer SCHAAP vraagt wat het verschil is tussen wat het college doet en wat de heer Engels zegt. Het college is van mening dat het traject dat met de andere aandeelhouders is ingegaan, moet worden voortgezet. Er is niets achtergehouden en er wordt niet gemanipuleerd. Het college is van mening dat tegen de deal die nu voorligt "ja" kan worden gezegd en het probeert op alle vragen serieuze antwoorden te geven.

De heer ENGELS wijst erop dat in de brief van 11 december staat dat de staten al een besluit hebben genomen, maar als dat het geval zou zijn, hoefde nu nergens meer over gesproken te worden.

De heer SCHAAP merkt op gezegd te hebben dat in politieke zin besluitvorming heeft plaatsgevonden. Als in 2002 was gezegd dat de provincie er niet aan moest beginnen, was het college niet begonnen. Tegen het voorliggende besluit kan natuurlijk wel "neen" gezegd worden.

De VOORZITTER staat het college geen interruptie meer toe, want het krijgt nog twee termijnen om te antwoorden.

De heer ENGELS zegt dat de aan de Universiteit van Amsterdam verbonden luchtvaarteconoom Jaap de Wit daags na de uitspraak van de Raad

van State in de Volkskrant over de positie en de toekomst van de regionale vliegvelden opmerkte dat businessplannen vooral stoomcursussen jezelf rijk rekenen zijn, dat de hitserigheid van dit soort plannen niet berust op eenduidige kosten-baten-analyses, dat in de berekening van economische uitstralingseffecten als passagiers, hotels en bedrijven bovendien al gauw dubbeltellingen sluipen en dat de opgestelde prognoses nauwelijks realistisch zijn, omdat het om prestigeobjecten gaat. De conclusie van deze luchtvaarteconoom is dat er sprake is van een stukje folklore.

D66 is van mening dat de staten nog eens goed moeten nadenken over de vraag of Drenthe zijn handtekening onder dit contract moet zetten. De colleges hebben elkaar verplicht het besluit erdoor te krijgen, maar als volksvertegenwoordiging met een controlerende taak mogen en moeten de staten een zelfstandige en zakelijke afweging maken. De brief van het college heeft D66 niet tot andere gedachten gebracht.

De heer WIERINGA vraagt hoeveel banen er momenteel bij de luchthaven zijn en hoeveel extra arbeidsplaatsen de baanverlenging oplevert. Van wie is op het ogenblik de 180 ha grond?

De heer BOMHOF merkt op dat de overstelpende hoeveelheid informatie die sinds de vorige commissiebehandeling is verschenen, wel voor helderheid heeft gezorgd. Overigens is de VVD nog steeds voor baanverlenging; daar heeft de uitspraak van de Raad van State niets aan veranderd, want wat in de uitspraak wordt opgedragen, moet redelijkerwijs binnen twee jaar te verwezenlijken zijn. De door de spreker genoemde termijn van vier jaar is dan ook niet juist.

De heer LANGENKAMP vraagt welke wet de heer Bomhof dan denkt te gebruiken: de Wet luchtvaart of de oude Luchtvaartwet.

De heer BOMHOF gaat ervan uit dat op basis van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) moet worden gewerkt. Met alle daarin genoemde termijnen voor bezwaren en schorsingen is vanaf 1 januari in totaal ongeveer twee jaar gemoeid.

De heer LANGENKAMP zegt dat het dan om de inspraak gaat. De rijksoverheid moet ook nog wel wat doen.

De heer BOMHOF erkent dat de rijksoverheid met een aanvulling op het Milieueffectrapport (MER) moet komen, waarna die MER wordt gevoegd bij de aanvraag voor het aanwijzingsbesluit. Als het Rijk het dan allemaal binnen drie maanden voor elkaar heeft, kan het binnen twee jaar. Het gaat ook slechts om een deel-MER, er moet een andere geluidsmethode gehanteerd worden.

De heer LANGENKAMP vraagt nogmaals welke wet dan toegepast wordt.

De heer BOMHOF zegt dat het om dezelfde wetten gaat die tot nu toe ook van toepassing waren: de Luchtvaartwet en de Awb.

Is een vertraging met twee jaar nu zo erg? In die tijd kunnen andere zaken als de aanlegvergunning, de bouwvergunning en de herziening van het bestemmingsplan goed geregeld worden. En ook al had de Raad van State positief beslist, dan nog was er tijd nodig voor het afronden van de deelprocedures.

De vertraging in de besluitvorming heeft natuurlijk wel gevolgen voor het break-even-point. De VVD beschouwde in dit verband 2015 als een realistisch jaartal en dat wordt nu twee jaar later, dus 2017. Voor de provincie betekent dit geen enkel risico, want het verlies in de jaren 2013 tot 2015 zou al door de luchthaven zelf moeten worden opgebracht en dat wordt nu het verlies in de jaren 2013-2017. Uit het antwoord op de vragen blijkt dat het eigen vermogen de luchthaven daartoe in staat stelt.

Ook in het doemscenario, dus als echt helemaal mis gaat, is er in 2013 nog steeds sprake van een eigen vermogen.

De staten kunnen in 2013 besluiten de subsidie stop te zetten en zij kunnen in samenspraak met de andere aandeelhouders zelfs besluiten helemaal met de luchthaven te stoppen.

De heer ENGELS vraagt hoe de heer Bomhof het juridische risico beoordeelt van de inspanningsverplichting of een andersoortige verplichting in de conceptovereenkomst om de luchthaven tot 2043 in stand te houden.

De heer BOMHOF zegt dat het om een wens van het Rijk gaat. Het Rijk draagt de aandelen voor peanuts aan de regionale overheden over vanuit de gedachte dat die overheden het vliegveld zo lang mogelijk instandhouden. Maar daarmee zijn

de regionale overheden niet tot het onmogelijke gehouden. Als de ontwikkelingen zo belabberd zijn dat het echt geen haalbare kaart meer is, dan daalt misschien de waarde van de aandelen tot nul en is daarmee het eigen vermogen weg, maar dan zijn er natuurlijk nog wel de gronden die een waarde hebben. Als het Rijk dan sluiting van de luchthaven toestaat, zal het zeker wel willen praten over de bestemming van de gronden: bedrijfsterrein of woningbouw, want het kan niet zo zijn dat de regionale overheden enorme bedragen opstrijken voor eigendommen die zij voor een habbekrats van het Rijk gekregen hebben. Het voorstel van GroenLinks om de aandelen maar zo snel mogelijk te vervreemden, moet niet worden opgevolgd, want daarmee is de provincie niet alleen de sturing, maar als de luchthaven op de fles gaat, ook de zeggenschap over de gronden kwijt. Het Rijk verbiedt vervreemding van de aandelen eigenlijk ook, want het vraagt 80% van de opbrengst bij vervreemding.

De heer ENGELS begrijpt dat de VVD wil dat Drenthe vanaf 2015 nog wel aandeelhouder is maar financieel niet meer bijdraagt. Maar als de luchthaven het break-even-point steeds net niet bereikt en ook na 2015 een exploitatietekort heeft, wat moeten de staten dan doen?

De heer BOMHOF zegt dat de heer Engels hem nu vraagt over zijn denkbeeldige graf heen te regeren. Hij kan zich voorstellen dat de staten in 2015 om nog andere redenen dan alleen de luchtvaart, bijvoorbeeld het imago van het Noorden, regionale infrastructuur en werkgelegenheid, een jaarlijks verlies van € 1 miljoen wel door vijf regionale overheden af te dekken vindt.

De heer ENGELS dankt de heer Bomhof voor dit bijzonder heldere antwoord.

De heer BOMHOF meent dat er geen sprake is van een openeindregeling. De provincie draagt bij tot 2013, daarna beslist Drenthe als aandeelhouder en als provinciale overheid opnieuw. In de periode 2013-2017 is het verlies voor rekening van de luchthaven en uit het antwoord op vragen van de staten blijkt dat de luchthaven dat verlies kan dragen.

De kosten van verlenging van de baan worden gedragen door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Als in 2013 toch het doemscenario in

werking treedt dan is er nog steeds sprake van een eigen vermogen van de luchthaven en daarmee zijn de risico's voor de provincie te overzien.

De heer ENGELS zegt dat de heer Bomhof het college volgt in zijn aannahme dat het businessplan voldoende basis is om door te gaan. Hoe denkt hij dan over het optreden van de PvdA die het college heel nadrukkelijk vraagt niet akkoord te gaan met aannames, maar allerlei zaken met argumenten te onderbouwen?

De heer BOMHOF gaat ervan uit dat de fractie van de PvdA haar eigen redenen heeft om dit te vragen. Op basis van het businessplan, antwoorden van GS en op basis van eigen inschatting kan de VVD met de door het college gekozen benadering akkoord gaan. Andere fracties kunnen een andere visie hebben, maar daarover geeft spreker geen oordeel.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat de fractie van het CDA altijd positief-kritisch is geweest over de luchthaven en daarbij met name op de milieuaspecten heeft gelet.

De fractie heeft het luchthaventerrein an sich altijd een economische factor voor Drenthe gevonden. De vestiging van de NAM had als Drenthe geen luchthaven had gehad, wel eens aan de provincie voorbij kunnen gaan.

De aandelenoverdracht stond bij de fractie van het CDA nooit ter discussie, zij wilde alleen wat meer informatie over het hoe ervan.

In de commissievergadering van 26 november heeft sprekers fractie hierover behoorlijk wat vragen gesteld, die het college ook heeft beantwoord. Nadat het punt van de agenda van de statenvergadering van 17 december was afgevoerd, zijn hieraan nog enkele vragen toegevoegd.

Het CDA heeft het heel vervelend gevonden om via anderen buiten dit huis te horen dat de beslissing over de aandelenoverdracht wel enig uitstel kon lijden. Het college had dit best vrijdag 12 december via de e-mail aan de staten kunnen laten weten.

De staatssecretaris heeft informeel laten weten het wel redelijk te vinden dat de kosten die gemeed zijn met het uitstel als gevolg van de uitspraak van de Raad van State door het ministerie worden gedragen. Hoe hard is die toezegging, is die zwart op wit gegeven?

Verder is bekend geworden dat de kosten die het gevolg zijn van het feit dat het break-even-point pas een aantal jaren later wordt bereikt, wel door de luchthaven kunnen worden gedragen. Maar eigenlijk moet het ministerie alle kosten die het gevolg zijn van de fouten die daar gemaakt zijn, voor zijn rekening nemen. Hoe hard heeft het college hieraan getrokken? Of heeft het al die mededelingen gewoon als een gegeven aangenomen?

Het uitstel en met name de opstelling van de PvdA in de statenvergadering van 17 december roept de vraag op met hoeveel vertrouwen besluitvorming in de toekomst tegemoet kan worden gezien, wanneer de grootste fractie niet haar vertrouwen wil uitspreken in de luchthaven die Drenthe zo belangrijk vindt. Met name dit punt zal een belangrijke rol spelen in de afweging van spreeksters fractie.

De heer LANGENKAMP zegt dat GroenLinks de afgelopen weken naar nieuwe feiten heeft gezocht, maar die niet heeft gevonden. De gedeputeerde zei overigens in december al die niet te kunnen leveren.

Als het andere fracties wel is gelukt nieuwe gegevens boven tafel te krijgen, hoort hij die graag. In de commissievergadering van 26 november zei de gedeputeerde dat in het leven niets zonder risico's is. Die opmerking had natuurlijk alles te maken met artikel 5.1.; daarin staat eigenlijk dat de aandeelhouders aansprakelijk kunnen worden gesteld voor aanzienlijke bedragen. Het gaat dus om een openeindregeling die de provincie zeer veel geld kan kosten, los van de zogenaamde maximale bijdrage.

De gevolgen van de uitspraak van de Raad van State worden te gemakkelijk aan de kant geschoven. De regio houdt rekening met een vertraging van hooguit twee jaar, maar degenen die deze uitspraak bij de Raad van State hebben afdwongen, stellen dat drie of vier jaar zelfs nog te optimistisch is. De onderbouwing wordt gegeven in de mail die alle statenleden ontvangen hebben. GroenLinks is bang dat er voor 1 juni 2006 geen besluit kan vallen.

De heer BOMHOF vraagt om een onderbouwing van de vertraging met vier jaar.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat de nieuwe Wet op de luchtvaart nog wel twee jaar op zich zal laten wachten. Het kader waarin het allemaal moet gebeuren, moet nog door de Tweede Kamer aanvaard worden.

De heer BOMHOF vindt dit allemaal complete onzin.

De heer LANGENKAMP zegt dat op zijn vraag wat er gebeurt als over de datum van 1 juni 2006 wordt heengegaan, de gedeputeerde op 26 november het gebaar maakte dat dit geld zou gaan kosten.

Het businessplan is helaas nog steeds niet openbaar en de groeicijfers die nu zijn genoemd, hebben dan ook geen onderbouwing. Ook bij het Van Gogh-huis en het glasmuseum zijn allerlei cijfers gepresenteerd over te verwachten bezoekersaantallen, maar die blijken nooit gehaald te worden. De provincie moet daarom de gepresenteerde cijfers niet te gemakkelijk voor waar aannemen.

Het is nu wel duidelijk dat PS geen besluit hebben genomen over de maximale verliesafdekking gedurende tien jaar. In de brief staat dat dit besloten ligt in de overeenkomst tussen het Rijk en de luchthaven. Maar het werkelijke besluit moet dus nog genomen worden en dat besluit kan dus ook een andere inhoud hebben. Is het nog steeds "slikken of stikken"? Los van de eventuele baanverlenging zou de provincie naar de mening van GroenLinks helemaal geen aandeelhouder moeten willen zijn. De rol van Drenthe is immers een andere dan die van de provincie Groningen en die van de gemeenten. De provincie heeft op het gebied van het milieu en de ruimtelijke ordening ook een controlerende en handhavende taak en op grond daarvan heeft de provincie Limburg besloten de aandelen van het vliegveld Maastricht niet over te nemen.

GroenLinks heeft er twee jaar geleden al op aangedrongen om, als de provincie de bestemmingsplannen niet vertrouwt, iets in de sfeer van erfpacht te regelen. Er is een tussenweg mogelijk tussen het bezit van de aandelen en het uitvoeren van taken die voortvloeien uit het feit dat de luchthaven op Drents grondgebied ligt. De provincie Groningen en de gemeenten, die niet met het

probleem van de dubbele pet te maken krijgen, zouden daarom ook best de aandelen van Drenthe kunnen overnemen.

Op 4 februari moet een besluit genomen worden, maar voor Drenthe hoeft het nog geen slikken of stikken te zijn.

De heer BAAS zegt dat zijn fractie nog steeds geneigd is geen "neen" tegen de aandelenoverdracht te zeggen, maar dat het enthousiasme hiervoor wel grenzen heeft.

Het vliegveld gaat Drenthe gedurende tien jaar in ieder geval ruim € 300.000,-- kosten, geld dat bij de burgers vandaan moet komen. Die burger moet ervan overtuigd zijn dat Groningen Airport Eelde (GAE) van groot economisch belang is voor het Noorden, zowel qua werkgelegenheid als qua aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en dus niet alleen een prestigeproject is. Spreker is niet overtuigd van het grote economische belang, maar vindt het belang wel zodanig dat het de moeite waard is de luchthaven in stand te houden.

Na de periode van tien jaar houdt de exploitatiebijdrage op en, omdat de baanverlenging twee jaar is opgeschoven, duurt het nog vier jaar voor het break-even-point is bereikt. Kan met het eigen vermogen van de luchthaven die periode overbrugd worden? Het businessplan lijkt mooi, maar businessplannen worden zo geschreven dat geldschietters bereid zijn in te stappen. Zelfs een reëel businessplan blijkt op het moment dat het te laat is, altijd nog aan de optimistische kant te zijn. Loopt de provincie niet het risico dat het vliegveld na de periode van tien jaar alsnog de hand ophoudt, of - nog erger - dat de luchthaven failliet is en er dus € 3 miljoen in een zwart gat is terechtgekomen?

Kan het college sprekers ongerustheid wegnemen?

De heer VEENSTRA deelt mee dat zijn fractie al een tijdje met het vraagstuk GAE worstelt, mede omdat in de achterban verschillende meningen heersen. Het verheugt hem overigens dat het CDA haar mening baseert op wat de PvdA gaat doen.

Mevrouw DE VRIES bestrijdt dit. Het vertrouwen in de toekomst van de luchthaven daalt als de grootste fractie in de staten niet haar vertrouwen in de luchthaven wil uitspreken.

De heer VEENSTRA zegt dat het CDA dan niet uitgaat van zijn eigen standpunt, maar van dat van anderen.

Mevrouw DE VRIES ontkent dit. Maar de PvdA breekt het vertrouwen af.

De heer BOMHOF merkt op dat de fractie van de PvdA in de jaren tachtig en negentig ook steeds verdeeld heeft gestemd. Als dit nu ook gebeurt, is dat dus niet zo opmerkelijk.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat het toen niet ging om aandelenoverdracht en alles wat daarmee samenhangt.

De heer VEENSTRA zegt dat aan het verzoek van 17 december om de behandeling uit te stellen twee belangrijke redenen ten grondslag lagen: de uitspraak van de Raad van State en de brief van het college van 11 december. Die brief was te veel op aannames gebaseerd.

De PvdA heeft extern steun gezocht voor het ontvlechten van dit heel ingewikkelde vraagstuk. Die steun is gezocht bij een medewerker van de Tweede Kamerfractie en bij een medewerker van de Universiteit van Amsterdam, namelijk de heer De Wit.

Op 28 januari komt een rapport beschikbaar dat de basis moet vormen voor de standpuntbepaling in de fractie. Op 28 januari wordt ook nog gesproken met mensen van het vliegveld, bij welke bespreking vertegenwoordigers van VNC/NCW aansluiten.

Het is jammer dat het businessplan niet openbaar is. In dat vrij zwakke businessplan zitten aannames die op verwachtingen zijn gebaseerd.

De eerste vraag die eigenlijk aan de orde moet komen is of het belangrijk is dat er in Noord-Nederland een vliegveld is en of de provincie tot in lengte van jaren bereid is dit vliegveld te subsidiëren. In dit verband zijn 2013 en 2015 mooie jaartallen, maar als het vliegveld van belang wordt gevonden, is de provincie vast wel bereid ook na die jaren geld in dat vliegveld te stoppen. Als dat het geval is, moet het nu boven tafel komen. Het kan niet zo zijn dat de bijdrage van de provincie in 2013 in een keer stopt.

De hoofdvragen zijn dus: welke risico's neemt de provincie en wat is het spin-off-effect van het vliegveld?

De heer LANGENKAMP vraagt of de fractie van de PvdA dan bereid is het vliegveld tot in de eeuwigheid te ondersteunen. Komt dat dan niet neer op subsidiëring?

De heer VEENSTRA meent dat het gaat om de vraag of Drenthe het belangrijk vindt dat er in Noord-Nederland een vliegveld is, en zo ja, of het bereid is voor de instandhouding daarvan een bijdrage te verstrekken. Er kan dus niet worden volstaan met de mededeling dat in 2013 de bijdrage stopt en dat de stekker er dan maar uit moet, de vraag is aan de orde of Drenthe bereid is tot in lengte van jaren het vliegveld in stand te houden.

De heer LANGENKAMP is blij dat dit nu zo open wordt gezegd. Maar hoe ziet de PvdA de financiering dan?

De heer VEENSTRA gaat ervan uit dat wanneer Drenthe nu "ja" zegt, het uitsprekt dat het vliegveld van economisch belang is voor Noord-Nederland.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat voortzetting van de huidige situatie er ook op neerkomt dat de provincie tot in lengte van jaren betaalt. Het CDA heeft het idee dat wanneer de baan niet wordt verlengd, het vliegveld in 2015 wordt gesloten.

De heer VEENSTRA zegt dat juist daarom de uitspraak van de Raad van State voor problemen zorgt. De fractie zal in haar onderzoek ook de vraag betrekken wat die uitspraak nu precies betekent.

De heer BAAS merkt op dat het college in antwoord op de schriftelijke vragen laat weten dat het voordeel van de nieuwe regeling waarin een exploitatiebijdrage wordt gegeven, is dat er geen open einde meer is, maar dat het na tien jaar ophoudt. Wil de PvdA er toch wel een open einde aan houden, zodat na 2013 nog eendeloos kan worden doorgedaan met de exploitatiebijdrage?

De heer VEENSTRA schat in dat wanneer de provincie met de aandelenoverdracht instemt en de baan wordt verlengd, zij accepteert dat er tot in lengte van jaren in Noord-Nederland een vliegveld is.

De heer BOMHOF vindt dit geen zakelijke benadering.

De heer VEENSTRA vraagt de heer Bomhof aan te tonen dat het businessplan dusdanig veel vertrouwen wekt dat de provincie er in 2015 budgettair neutraal uit kan stappen.

De heer BOMHOF antwoordt dit in de commissievergadering van 26 november te hebben uitgelegd aan de hand van het verhaaltje dat hij had overgeschreven uit het supergeheime bedrijfsplan. De VVD gelooft erin dat er na 2017 - eerst was het 2015 - sprake is van een realistisch scenario.

De heer VEENSTRA zegt hieraan te twijfelen. Juist daarom ook gaat de fractie volgende week in gesprek met het vliegveld en wacht het de uitslag van het onderzoek af.

De heer BOMHOF wijst erop ook niet gezegd te hebben dat de VVD de stekker er zomaar uit wil trekken. De VVD gelooft in de luchthaven en is bereid tot 2013 te subsidiëren. De provincie geeft nu ook jaarlijks al een verliesbijdrage. De VVD gelooft dat als de baanverlenging is gerealiseerd, de luchthaven er goed uitkomt.

De heer ENGELS merkt op dat de heer Veenstra niet vroeg of de heer Bomhof in de luchthaven gelooft, maar of hij kan aantonen waarom hij erin gelooft en dat kan hij niet.

De heer BOMHOF zegt het scenario van 2015 realistisch te vinden, maar niet te kunnen bewijzen dat het dit ook werkelijk is. Maar de heer Engels kan ook niet aantonen dat het niet realistisch is.

De heer ENGELS lijkt het reëel dat de heer Bomhof in antwoord op de vraag van de heer Veenstra zegt dat hij het niet kan aantonen.

De heer BOMHOF zegt de heer Veenstra toch ook niet te vragen aan te tonen dat het allemaal niet realistisch is.

De heer VEENSTRA meent dat de provincie er juist daarom rekening mee moet houden wanneer zij instemt met de aandelenoverdracht en dit koppelt aan het vrij magere businessplan, dat de eerste tien jaren nog meer geld naar de luchthaven

moet gaan en dat in 2013 niet de situatie van budgettair neutraal is bereikt.

De fractie van de PvdA zal op grond van alle informatie die nog beschikbaar komt, op 28 januari haar standpunt bepalen en dat in de statenvergadering van 4 februari goed beargumenteerd naar voren brengen.

Mevrouw DE VRIES vraagt waarop de heer Veenstra zijn uitspraak baseert dat Drenthe de eerstkomende tien jaar jaarlijks wel eens meer dan ruim € 300.000,-- kwijt kan zijn. Er is nu ook al sprake van een jaarlijkse verliesafdekking met een plafond.

De heer VEENSTRA zegt dat in het reële scenario wordt uitgegaan van een groei van 4%. Omdat de baanverlenging de eerstkomende jaren nog niet is gerealiseerd, zal dan in ieder geval die 4% niet gehaald worden.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat de verliesbijdrage van nu niet anders is dan die van straks, terwijl de baan nog niet verlengd is.

De heer VEENSTRA blijft van mening dat wanneer de provincie instemt met de aandelenoverdracht en de baan wordt verlengd, zij zich voor veel jaren bindt. Hij betwijfelt of de provincie er in 2013 of 2015 wel vrolijk uit kan stappen.

De heer BOMHOF wijst erop dat het afgelopen jaar de groei 20% was. Maar als de groei minder is dan 4% komt vanzelf het doemscenario in beeld en ook in dat scenario is er nog een eigen vermogen voor de luchthaven. Als de provincie met de luchthaven stopt, is zij haar geld niet kwijt, want dan zijn er altijd nog de gronden, waarmee wat gedaan kan worden.

De heer BAAS vraagt of de exploitatiebijdrage per jaar van de fractie van de PvdA dan ook wel meer mag zijn dan € 308.000,--. In de vorige commissievergadering heeft de gedeputeerde gezegd dat elk groter verlies voor rekening van de luchthaven is. De vraag rijst zo langzamerhand of de luchthaven een bedrijf is of een budgetinstelling.

De heer VEENSTRA wijst erop dat Drenthe als aandeelhouder haar invloed op de exploitatie van GAE kan behouden mits in de nieuwe statuten verplichte vaststelling van de exploitatie- en inves-

teringsbegroting door de Algemene vergadering van Aandeelhouders is opgenomen. Hoe denkt het college over die mogelijkheid?

De heer ENGELS zegt dat het college dit goed vindt.

De heer SCHAAP vindt dit een heldere vraag en daar is hij blij mee.

De heer VEENSTRA wijst erop dat de aanwijzing van de provincie tot bevoegd gezag bij regionale en kleine luchthavens kan conflicteren met haar aandeelhouderspositie. In de begroting 2004 zegt het college zich te zullen beraden op het gevaar van belangenverstrengeling. Kan hierover al iets gezegd worden?

De heer SCHAAP merkt op dat in een heel vroegere situatie de provincie via de statuten invloed kon uitoefenen op de exploitatie van de luchthavens. De provincie zat toen in het bestuur van de luchthaven.

De provincie wil dit nu niet meer. De luchthaven krijgt van de aandeelhouder Drenthe gedurende tien jaar een bepaald bedrag en moet verder de eigen broek ophouden. Een aandeelhouder is namelijk niet verplicht de verliezen van het bedrijf voor zijn rekening te nemen.

De staten hebben besloten op termijn het commissariaat - nu nog is een gedeputeerde commissaris bij de luchthaven - te beëindigen. De verantwoordelijkheden worden dus uit elkaar getrokken. De luchthaven is een bedrijf waarin de provincie aandeelhouder is en een aandeelhouder is niet verplicht steeds maar geld in het bedrijf te pompen. In de nieuwe situatie krijgt de provincie alleen maar meer aandelen. Als de staten besluiten niet met het voorstel akkoord te gaan, moet Drenthe de verliezen ook afdekken.

Het voorstel komt erop neer dat de regionale overheden de luchthaven slechts aansturen, de aandelen overnemen en gedurende tien jaar een bepaald bedrag geven. Als het over tien jaar allemaal anders is, dan is geen enkele aandeelhouder gehouden door te gaan met het afdekken van verliezen. Er wordt nu een heldere streep getrokken en die streep kan altijd weer verwijderd worden.

Spreker heeft er moeite mee dat de heer Engels het beeld oproept dat alle analyses en onderzoeken worden toegerekend naar het gewenste resul-

taat, want omdat D66 eigenlijk niet de voorgestelde koers wil inslaan, zegt het dat het businessplan te dun is en dat de heer De Wit het helemaal bij het juiste eind heeft. De heer Engels doet dus precies hetzelfde wat hij het college verwijt.

De heer ENGELS merkt op alleen gezegd te hebben het aardig te vinden de staten een paar interessante observaties van een luchtvaarteconoom voor te houden. Hij heeft daar geen enkele conclusie aan verbonden.

De heer SCHAAP zegt alleen te reageren op de suggestie dat de informatie van het college alleen gericht is op het bereiken van het einddoel. Het college mag toch best op papier zetten waarom het van mening is dat het allemaal door moet gaan? De heer Engels mag zijn argumenten daar tegenover zetten.

De heer ENGELS wijst erop dat hij eerst de mening van zijn fractie over de brief van 11 december heeft gegeven; de mening van de heer De Wit heeft hij daaraan toegevoegd ter illustratie. De denkbeelden van de heer De Wit zijn op geen enkel moment gebruikt om het standpunt van de fractie nader te onderbouwen. Hij heeft inmiddels wel begrepen dat de gedeputeerde de inhoudelijke kant van zijn bijdrage niet op alle punten onderschrijft.

De heer SCHAAP meent te kunnen aannemen, dat wanneer wordt gezegd dat de heer De Wit een regionale luchthaven folklore en niet realistisch vindt, die mening toch wel zodanig interessant wordt gevonden dat die even moet worden gemeld.

De heer ENGELS zegt alleen gemeld te hebben die mening interessant te vinden.

De heer SCHAAP zegt het businessplan erg interessant te vinden.
Het antwoord op de vraag of PS het besluit hebben genomen de aandelen over te nemen, is "neen". Dat besluit ligt nu voor. In PS is hierover wel verschillende malen een politieke discussie gevoerd. Er was altijd maar een fractie die steeds zei die kant niet op te willen en die fractie zegt dat nu nog. Als die fractie steeds dat heldere stand-

punt kon hebben, konden de andere fracties dat ook.

De heer LANGENKAMP vindt die uitspraak wel te veel eer.

De heer SCHAAP wijst erop dat op basis van het standpunt van de meerderheid van de staten de toenmalige colleges op pad zijn gestuurd met de opdracht dat dan maar te organiseren. Dat was geen eenvoudige opdracht want vijf regionale overheden moesten met twee ministeries onderhandelen, maar de uitkomst van die onderhandelingen ligt nu voor. Er is dus geen sprake van moerassige besluitvorming, want ook nu nog kunnen de staten "neen" zeggen. Het college zou dit alleen niet verstandig vinden. Hetzelfde geldt voor de suggestie van GroenLinks om de aandelen maar aan een gezond privaat bedrijf te verkopen.

De heer LANGENKAMP zegt dat GroenLinks voorstelt de aandelen van de provincie aan de andere aandeelhouders aan te bieden.

De heer SCHAAP merkt op dat wanneer Drenthe de aandelen niet wil hebben, die boven de markt blijven zweven tot een ander ze overneemt.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat het Rijk zijn aandelen aan de andere aandeelhouders aanbiedt. Drenthe kan dat ook doen.

De heer SCHAAP zegt wel een aandeelhouder te kennen die daarvoor zou voelen. Hij waarschuwt ervoor dat in een dergelijke situatie de spelers die bepalen wat er met het luchthaventerrein - 't Gooi van het Noorden, dus een buitengewoon waardevol gebied - gebeurt zich buiten de invloedssfeer van de provincie Drenthe bevinden. Strategisch is dat onbegrijpelijk en het is helemaal onbegrijpelijk als het argument een mogelijke belangenverstrengeling is. Met betrekking tot de belangenverstrengeling heeft het college er steeds op gewezen dat de provincie aandeelhouder is, maar dat het commissariaat anders ingevuld gaat worden.

De heer LANGENKAMP zegt niet op die dubbele pet te hebben gedoeld, maar op de handhaving en controlerende taak. De kwestie van het commissariaat is wat GroenLinks betreft allang afgekaart.

De heer SCHAAP merkt op dat het standpunt van het college is dat de provincie ook via het aandeelhouderschap haar toezichthoudende rol kan blijven spelen.

De heer SWIERSTRA zegt dat de discussie waarop de heer Langenkamp doelt pas aan de orde is wanneer de in de nieuwe wet de bevoegdheid om aanwijzingen te geven en te handhaven naar de regio is gedecentraliseerd. Op dit moment handhaaft de provincie niet op de luchthaven.

De heer LANGENKAMP meent dat er bij dit hele verhaal van uitgegaan wordt dat de regio die verantwoordelijkheid binnenkort wél krijgt.

De heer SWIERSTRA zegt dat die zaak volkomen los staat van waarover nu moet worden besloten. Het Rijk wil gewoon zijn aandelen kwijt en biedt die aan de regio aan. En als de regio die aandelen niet neemt, worden ze aan anderen, bijvoorbeeld het particuliere bedrijfsleven, aangeboden.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat tegelijkertijd wel de nieuwe wet er aan komt.

De heer SWIERSTRA zegt dat die er misschien ooit wel komt, maar misschien ook wel niet.

De heer SCHAAP zegt dat als die wet er wel komt, Drenthe er als de kippen bij zal zijn om conclusies te trekken.

In antwoord op de opmerking van mevrouw De Vries dat best eerder had kunnen worden bericht dat uitstel van behandeling van het voorstel mogelijk was, zegt spreker dat het college ervan uitging dat het voorstel op 17 december besproken zou worden. Toen de PvdA met een ordevoorstel kwam, heeft hij direct gezegd dat uitstel van behandeling mogelijk was, maar natuurlijk had dat ook een of twee dagen eerder via de e-mail gemeld kunnen worden. Spreker is van mening dat dit niet tot heel andere besluiten zou hebben geleid.

De heer WIERINGA dringt erop aan dergelijke informatie wel direct door te geven.

De heer SCHAAP zegt dat de staatssecretaris mondeling heeft toegezegd dat de kosten van uitstel van de baanverlenging voor rekening van het Rijk komen, het is dus een informele toezeg-

ging. De toezegging geldt niet voor het gat dat valt nu het break-even-point later zal worden bereikt. De kosten daarvan komen voor rekening van de luchthaven.

Mevrouw DE VRIES gaat ervan uit dat die informele toezegging wel gedetailleerd was. Uit de gedetailleerde toezegging valt af te leiden hoe hard die toezegging is. De vraag is nu in hoeverre het college heeft geprobeerd alle kosten vergoed te krijgen.

De heer SCHAAP zegt dat direct na de uitspraak van de Raad van State contact is gezocht met het ministerie, waarbij is gewezen op de extra kosten. Over de extra kosten voor de provincie als gevolg van de procedures heeft de staatssecretaris een toezegging gedaan, maar niet over de extra kosten voor de luchthaven. Het feit dat het break-even-point pas later wordt bereikt, wil niet zeggen dat er extra kosten voor de provincie ontstaan.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat beide soorten kosten zijn veroorzaakt door dezelfde fout.

De heer SCHAAP herhaalt dat het Rijk de kosten voor de procedures, die anders voor rekening van de provincie zouden komen, op zich neemt.

De heer WIERINGA merkt op dat de kosten voor het later bereiken van het break-even-point niet voor rekening van het vliegveld komen, maar uiteindelijk op het bordje van de provincie terecht komen.

De heer SCHAAP vindt het jammer dat de heer Wieringa zo slecht luistert. Hij heeft al enkele malen gezegd dat een aandeelhouder niet verplicht is verliezen bij te passen.

De heer WIERINGA zegt dat ook de heer Veenstra opmerkte dat wanneer Drenthe eenmaal deze weg opgaat, zij in 2015 niet ineens kan stoppen.

De heer SCHAAP vindt het terecht dat nu al de afweging wordt gemaakt wat er dan moet gebeuren. Maar wat het college nu aan de staten voorlegt, komt erop neer dat de verliesafdekking voor tien jaar wordt gegarandeerd en dat het gat dat daarna valt voor rekening van de luchthaven is.

De heer WIERINGA houdt vol dat het uiteindelijk toch op het bordje van de provincie terechtkomt, want de provincie is verantwoordelijk.

De heer SCHAAP is het met de heer Baas eens dat de luchthaven Eelde niet vanwege het prestige in leven moet worden gehouden. De luchthaven is een onderdeel van de bereikbaarheid van Noord-Nederland en daarover bestond in de staten nooit veel verschil van mening. Juist omdat Drenthe de luchthaven van belang vindt, past het al jaren bij in het verlies.

Misschien zijn de economische effecten van de luchthaven niet zo duidelijk aan te tonen, maar dat geldt voor heel veel publieke voorzieningen en infrastructuur.

De heer BAAS zegt juist daarom ook de limitering tot tien jaar in de exploitatiebijdrage een duidelijke verbetering te vinden.

De heer ENGELS vindt dit een aardig realistische benadering. Maar waarom staan er in de stukken dan van die moeilijke verhalen over economie en regionale uitstraling? Laat het college volstaan met de mededeling dat dit stukje infrastructuur van belang is voor het Noorden en dat Drenthe daarom in de exploitatie wil bijpassen.

De heer SCHAAP wijst erop dat de vragen niet opgeroepen worden door het college maar juist door de staten.

In 2002 is al in de staten gediscussieerd over dit traject en nu ligt alleen de vraag voor of de provincie de aandelen mag overnemen. Het gaat niet om het economische belang van de luchthaven Eelde, maar omdat de staten hiernaar vragen, moet het college een antwoord geven. Dat het college daarmee worstelt, blijkt wel uit de beantwoording. Het college kan ook een onderzoeksbureau de hele situatie laten analyseren, maar de reactie van de heer Engels zal dan zijn dat ook die analyse is toegeschreven naar het eindresultaat.

De heer ENGELS zegt dat de staten die vragen oproepen omdat in het hele dossier een heel sterke nadruk ligt op het businessplan. Hij heeft de indruk dat het college, eigenlijk omdat het niet anders kon, heeft besloten daar dan maar in te geloven. Maar op het moment dat de verbinding tussen infrastructuur en economie een belangrijk

deel van de discussie gaat uitmaken, gaat de discussie niet meer om waar het werkelijk om gaat. Het college had zelf kunnen bepalen dat de politieke besluitvorming op basis van de simpele vraag of de staten bereid zijn voor deze infrastructuur geld beschikbaar te stellen, zou plaatsvinden.

De heer SCHAAP is van mening dat het in grote lijnen ook zo gegaan is. De heer Engels haalt businessplan en de effecten van de luchthaven voor de regionale economie door elkaar. Het businessplan zegt alleen iets over het bedrijf, het zegt niets over het belang van de luchthaven voor de regionale economie en dat pretendeert het ook niet te doen. Het besluit tot baanverlenging is al een hele tijd geleden door de staten van Drenthe genomen en voorafgaand daaraan zijn ook analyses gemaakt. Wat nu voorligt, is de aandelenoverdracht.

De heer ENGELS zegt dat wanneer in het kader van de aandelenoverdracht door het college betekenis wordt toegekend aan het businessplan, het logisch is dat alle fracties hun oordeel daarover geven. Daarmee is de discussie veel moeilijker gemaakt dan nodig was.

De heer VEENSTRA wijst erop dat wanneer dit standpunt van het college in de brief van 11 december was verwoord, de inhoud en betekenis daarvan heel anders zouden zijn geweest.

De heer LANGENKAMP zegt dat in het advies van het college dan ook niet onder punt 6 had moeten staan: "Kennismaken van het businessplan".

Mevrouw NIEUWENHUIZEN merkt op dat wanneer dit allemaal was weggelaten, de staten misschien wel om een businessplan zouden hebben gevraagd.

De heer SCHAAP merkt op dat het college slechts probeert de vragen van de staten te beantwoorden. Het college had natuurlijk ook kunnen opschrijven dat de staten vooral geen kennis zouden moeten nemen van het businessplan. De staten hebben nu van het businessplan kennis kunnen nemen en zij hebben daar allerlei oordelen aan kunnen verbinden. De staten moeten nu de afweging maken of zij de aandelenoverdracht,

gekoppeld aan de bedragen voor de baanverlenging, het onderhoud enzovoorts, voor hun kiezen willen nemen.

De heer ENGELS stelt voor vanaf nu het businessplan eruit te halen.

De heer SCHAAP zegt dat dit wat hem betreft mag. Het college heeft het overigens goed gelezen.

Op voorstel van de heer Veenstra wordt besloten pas na afhandeling van dit agendapunt de vergadering te schorsen.

TWEEDE TERMIJN

De heer ENGELS wil nog even terugkomen op de term "moerassige besluitvorming".

In de brief staat dat de staten in 2002 hebben ingestemd met overname van de aandelen en in het antwoord op zijn schriftelijke vragen wordt de suggestie gewekt dat er nauwelijks ruimte is maar dat de staten het besluit nog wel moeten nemen; deze feiten waren aanleiding voor de term "moerassige besluitvorming". De gedeputeerde zegt nu dat met de zinsnede in de brief niet bedoeld is dat er een formeel statenbesluit is, maar dat de conclusie van de commissievergadering van 2002 zou kunnen zijn, dat er sprake was van een inhoudelijke instemming van de staten.

De heer SCHAAP zegt het hiermee volstrekt eens te zijn. De zinsnede in de brief van 11 december is niet juist, het echte besluit moet nog worden genomen.

De heer ENGELS deelt mee dat zijn fractie in de statenvergadering haar standpunt zal meedelen.

De VOORZITTER geeft de heer Vriens alsnog het woord om te reageren op de eerste termijn van de staten.

De heer VRIENS wijst erop dat het bedrag van € 4,5 miljoen door de luchthaven zelf gefinancierd moet worden, maar dat hierbij vergeten wordt dat er een claim op dat eigen vermogen ligt. Van het onroerend goed blijft 80% tot 2043 in bezit van de Staat. Toekomstige verliezen kunnen dus niet uit geld van de bank met als onderpand het onroerend goed, gefinancierd worden. De aandeelhouders

zullen de verliezen moeten financieren. In de overeenkomst met de Staat staat ook dat de aandeelhouders de zaak aan de gang moeten houden.

De heer WIERINGA heeft geen antwoord gekregen op zijn vragen over de aantallen arbeidsplaatsen en wie eigenaar is van de 180 ha grond. Welke vracht wordt bedoeld als wordt gesproken over toename van het vrachtverkeer na baanverlenging?

De heer BOMHOF wijst erop dat wanneer het doemscenario intreedt, de aandeelhouders maximaal de waarde van hun aandelen verliezen, dus dat de provincie in 2013 ook een beetje geld kan verliezen. Maar de provincie verliest nooit meer dan de waarde van de aandelen en heeft daarnaast nog wel gronden in bezit. Bij verkoop van die gronden gaat 80% wel naar het Rijk, maar dan blijft er nog 20% over en afhankelijk van de bestemming die de gronden krijgen, is dat voldoende om de bedragen die de provincie de voorgaande jaren in de luchthaven heeft gestopt, te compenseren.

De heer Baas vindt een bedrag van € 1 miljoen per jaar gedurende tien jaar een groot bedrag voor de regio, maar spreker denkt dat er een geweldige achterban in het Noorden voor behoud en uitbreiding van de luchthaven is.

Spreker schrok van de opmerking dat het CDA zijn stemgedrag laat bepalen door het stemgedrag van de PvdA.

Mevrouw DE VRIES zegt dat de heer Bomhof moet leren beter te luisteren.

De heer BOMHOF vraagt mevrouw De Vries het dan nogmaals uit te leggen. Hij vindt het jammer wanneer het CDA niet een eigen afweging maakt en niet zelfstandig tot besluitvorming komt. Het Drents belang vergt, los van de politieke afwegingen, een eigen beoordeling. Hij hoopt dat de opstelling van de PvdA voor het CDA reden is na te denken over zijn oordeel in de statenvergadering.

De heer HOLMAN zegt dat de fractie deze opmerking van de heer Bomhof in haar definitieve afweging zal betrekken.

De heer ENGELS merkt op dat dit dan wel moet gebeuren in het perspectief van Drents belang.

Mevrouw DE VRIES herhaalt dat haar fractie het belang van de luchthaven Eelde hoog heeft. Omdat het CDA goede dingen voor de toekomst wil doen, weegt het alle argumenten. Op 17 december dacht de fractie een goede afweging te kunnen maken en dat kan zij nog steeds. In de fractievergadering zal het CDA zijn eigen afweging maken en wat de PvdA of de VVD doen, speelt daarbij slechts in de marge een rol.

De heer LANGENKAMP zegt dat zijn fractie juist om de verantwoordelijkheden uit elkaar te trekken heeft voorgesteld de aandelen aan te bieden aan de andere huidige partners. Dat Drenthe dan de regie kwijt zou zijn, is geen steekhoudend argument, want in het Provinciaal omgevingsplan II houdt de provincie een deel van de regie. Maar het grootste voordeel van het afstoten van de aandelen is dat Drenthe per direct van de financiële risico's af is. Het blijft dan bij eenmaal € 2,5 miljoen.

Naar aanleiding van artikel 5.1 zegt de gedeputeerde dat aandeelhouders niet verplicht zijn verliezen voor hun rekening te nemen. Maar aandeelhouders zijn wel aansprakelijk voor de risico's.

De heer SCHAAP maakt uit deze opmerking op dat GroenLinks niet al te veel ervaring heeft met aandeelhouderschappen. Wat de heer Langenkamp veronderstelt, is echt niet aan de orde. Als er sprake is van een verliesgevend bedrijf zijn de aandelen niets waard en als de zaak goed draait, worden de aandelen veel waard en kunnen ze verkocht worden. Dat gebeurt allemaal op de beurs. De provincie past om heel andere redenen dan het aandeelhouderschap bij. Drenthe wil op grond van verschillende argumenten de luchthaven in de benen houden.

De heer SWIERSTRA voegt hieraan toe dat het risico niet groter is dan de hoeveelheid geld die Drenthe voor de aandelen betaalt. Dat is € 6,--. Op het moment dat de luchthaven niet langer kan bestaan, houdt het op en gaat de luchthaven failliet. Dan volgt een vereffening en dan gaat de waarde van de grond een rol spelen. Dan is er ineens sprake van een heel ander plaatje, want met de opbrengst van de grond worden de schulden afbetaald en wat er daarna nog over is, is voor de aandeelhouders.

De heer LANGENKAMP zegt dat zijn fractie op 28 januari haar standpunt zal bepalen. Hij hoopt dat dan het door de PvdA genoemde rapport verschenen is en dat ook de andere fracties daar dan over kunnen beschikken.

De heer SCHAAP begrijpt uit deze woorden dat GroenLinks een heel andere afweging gaat maken dan het oorspronkelijk dacht te doen. Dat zou wel consequent zijn.

De heer VEENSTRA vraagt of dan de afspraak kan worden gemaakt dat GroenLinks ook de conclusies van de PvdA over het rapport deelt.

De heer LANGENKAMP vindt het iets te voorbarig die vraag met "ja" te beantwoorden.

De heer BAAS zegt dat wanneer aan de door het college voorgestelde lijn van tienmaal € 308.000,-- wordt vastgehouden en verder niets, zijn fractie nog steeds welwillend is en nu nog geen "neen" zegt. In de statenvergadering komt hij hierop nog wel terug.

De heer VEENSTRA zegt dat het op 4 februari dan maar moet gebeuren. Het kernpunt is het belang dat de PvdA aan een luchthaven voor het Noorden hecht. Het businessplan is en blijft dun. Een kwestie die wel van belang is, is wat er gebeurt wanneer andere aandeelhouders dan Drenthe het voor het zeggen krijgen over de infrastructuur in het gebied. En verder wil de PvdA het CDA best even opbellen wanneer het op 28 januari haar standpunt heeft bepaald.

Mevrouw DE VRIES heeft de indruk dat haar opmerking wel een diepe indruk heeft gemaakt.

De heer WIERINGA zegt nog steeds geen antwoord op zijn vragen te hebben gekregen.

De heer SCHAAP merkt op dat de grond diverse eigenaren heeft. Maar daar gaat het nu helemaal niet om. De effecten van de baanverlenging op het aantal arbeidsplaatsen zijn nu ook niet aan de orde: het gaat nu alleen om het aandeelhouderschap.

De VOORZITTER constateert dat de definitieve besluitvorming op 4 februari plaatsvindt.

De heer WIERINGA vraagt of de agendapunten 17 en 18 ook naar de volgende vergadering doorgeschoven kunnen worden.

De VOORZITTER wijst erop dat die punten al eerder zijn doorgeschoven. Het lijkt hem goed schoon schip te maken.
Vervolgens schorst hij de vergadering.

(Schorsing van 18.43 uur tot 19.00 uur.
De heren Veenstra en Holman verlaten de vergadering).

De VOORZITTER heropent de vergadering en deelt mee dat hem een verzoek van de fracties van Drents Belang en de PvdA heeft bereikt om de agendapunten 14 en 16 van de agenda af te voeren en die als eerste agendapunten op te voeren voor de volgende vergadering.

Daartoe wordt besloten.

17. Sociaal jaarverslag provincie Drenthe 2002

De heer ROUGOOR lijkt het wenselijk dat het Sociaal jaarverslag en het burgerjaarverslag ongeveer gelijktijdig beschikbaar zijn. Het is niet de bedoeling ze tezamen te behandelen, maar bij de bespreking van het ene jaarverslag moet het andere wel betrokken kunnen worden.

De heer BOMHOF ziet niet zoveel in dit voorstel. Hij vindt het wel een goede suggestie dat geprobeerd moet worden van de bedrijfsvoering en de organisatie in het sociaal jaarverslag een wat samenhangender beeld te geven. In het Sociaal jaarverslag staat iets over de lopende organisatieontwikkelingen, in het nieuwsbulletin van de Ondernemingsraad staat daar ook iets over en in de begroting 2004, het personeelsblad en de accountantsverklaring bij de jaarrekening wordt er ook iets over gezegd. In de GS-stukken staat alleen iets over de lopende ontwikkelingen en in de personeelsstukken wordt melding gemaakt van de kritiek en de tekortkomingen. Ook de functieomschrijvingen zijn aardige onderwerpen voor het Sociaal jaarverslag.

De heer WIERINGA kan zich vinden in de conclusies van de PvdA over het Sociaal jaarverslag 2002. Hij gaat ervan uit dat in het jaarverslag 2003 wel verantwoording wordt afgelegd over de provinciale organisatie. Hij hoopt dat dit verslag snel verschijnt en niet pas eind 2004.

De heer SLUITER beschouwt de notitie van de PvdA vooral als een oproep om in het Sociaal jaarverslag opgenomen te krijgen wat de doelstellingen waren en wat daarvan precies is gerealiseerd. Op die manier kan het Sociaal jaarverslag bijdragen aan een cultuurverandering in dit huis. Misschien wordt dan wel rechtuit gezegd: "Dat waren wij van plan en dat is niet gelukt, maar wij gaan er dit en dat aan doen." D66 steunt de gedachte daarachter zeer.

De heer LANGENKAMP steunt het betoog van de heer Sluiter.

De heer SCHAAP zegt dat wat hem betreft het Sociaal jaarverslag en het burger jaarverslag twee verschillende documenten zijn. Het is een kwestie van organiseren om het mogelijk te maken dat die verslagen op hetzelfde moment besproken worden. Maar als gevolg van de dualisering gaat er in 2005 nog iets veranderen, er komt dan een nieuw verantwoordingsdocument. Hij weet niet of de staten in de gedualiseerde verhoudingen nog veel met sociale jaarverslagen moeten kunnen. Hij zal informeren of in de Tweede Kamer alle sociale jaarverslagen van de ministeries worden besproken.

TWEEDE TERMIJN

De heer ROUGOOR vraagt of het college dan wel mogelijkheden ziet om in het jaarverslag 2003 rekening te houden met de opmerkingen van de heer Sluiter.

De heer SCHAAP weet niet in hoeverre dat jaarverslag al klaar is. Hij zal naar de mogelijkheden informeren.

De heer WIERINGA denkt dat het jaarverslag 2003 nog niet klaar is, want het jaarverslag 2002 verscheen pas eind 2003.

18. Statenstuk 2004-103, Extra incidentele storting 2004 in de Reserve flexibel beleid

Mevrouw MULDER constateert uit het feit dat niet tot de behandeling van de Voorjaarsnota kan worden gewacht, een dringende noodzaak voor deze storting. Er zit nu € 3,7 miljoen in de Reserve flexibel beleid en het college vraagt om een extra storting van € 2 miljoen. Wat is dan tot nu toe uit die reserve gehonoreerd dat het bedrag van € 3,7 miljoen al op is? Komen daarvoor concrete statenstukken?

De heer BAAS vraagt welke projecten nu al op stapel staan waarvoor nog voor de Voorjaarsnota extra geld nodig is.

De heer BOERLAND zegt dat zijn fractie het voorstel steunt.

De heer ENGELS voelt zich meer thuis bij de benadering van het CDA en de ChristenUnie. Als er anders moet worden omgegaan met het Fonds flexibel beleid, moeten de spelregels worden veranderd. Daar moet dan eerst over gediscussieerd worden en als daarover overeenstemming bestaat, kan volgens de nieuwe spelregels gewerkt worden. Nu is de omgekeerde volgorde gehanteerd. Het college legt nu op basis van een niet-vastgestelde brief voorstellen aan de staten voor.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vraagt in hoeverre er bij het cofinancieren van Kompas-projecten sprake is van het opvangen van rijksbezuinigingen.

(Mevrouw De Vries verlaat de vergadering.)

De heer HARLEMAN zegt dat het college de staten altijd verwent met heel duidelijke en heldere voorstellen met doelstellingen enzovoorts, maar dat het college met dit voorstel van die gewoonte afwijkt. Het college denkt op jaarbasis € 3,8 miljoen nodig te hebben - niet duidelijk is waarvoor - en hiervoor wordt een eenmalige storting gedaan in een fonds gestort, dat daar qua spelregels niet geschikt voor is. Het is daarom beter dit voorstel aan te houden tot de Voorjaarsnota.

De heer WIERINGA wijst erop dat momenteel € 3,7 miljoen in de Reserve flexibel beleid zit. Vanaf 1999 wordt jaarlijks € 1,8 miljoen in het

fonds gestort. Daarnaast hebben verschillende eenmalige stortingen plaatsgevonden. Hoe is het verloop van dit fonds, waar is het geld aan besteed en waarin hebben die bestedingen geresulteerd? Welke projecten moeten de komende tijd gefinancierd worden en welke bedragen zijn daarmee gemoeid?

De heer LOOMAN vindt het een heel helder voorstel, dat zijn fractie graag steunt.

Een van de hoofdthema's van het collegeprogramma is werkgelegenheid en de provincie moet alles uit de kast halen om met Kompas-middelen aan het werk te gaan. De cofinanciering is daarbij altijd een groot probleem. Omdat het college het beleid op het punt van de werkgelegenheid wil intensiveren, is een extra storting nodig. Hoe het geld wordt aangewend, wordt later wel meege-deeld.

De heer SCHAAP zegt aan de woorden van de heer Looman niets te kunnen toevoegen.

De discussie over de afweging bij de Voorjaarsnota is inmiddels al wel achtmaal gevoerd.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw MULDER zegt deze opmerkingen in de fractie te zullen bespreken. De dringende reden voor storting is haar nog niet duidelijk, maar het college vindt een verdere onderbouwing op dit moment kennelijk niet nodig.

De heer BAAS zegt dat wanneer het college kan aangeven dat voor Kompas-projecten tussen nu en het verschijnen van de Voorjaarsnota geld nodig is, hij geen enkele moeite heeft met het voorstel. Als het geld gestort moet worden om geld te hebben wanneer weer een project uitvoeringsgereed is, kan best tot de Voorjaarsnota worden gewacht.

De heer SCHAAP zal in een aanvullende brief aangeven hoe momenteel de stand van zaken is met betrekking tot het fonds en wat de noodzaak is van bijstorten.

Mevrouw MULDER vraagt of die brief nog voor de fractievergaderingen van volgende week verschijnt.

De heer SCHAAP zegt dit toe.

De heer ENGELS stelt vast dat de heer Wieringa geen antwoord op zijn vragen heeft gekregen. Hij is het daar overigens wel mee eens.

De heer HARLEMAN meent dat het college in reactie op de inbreng van de fracties niet kan reageren met te verwijzen naar het verhaal van de PvdA.

De heer LOOMAN gaat ervan uit dat wanneer dat een zinnig verhaal is, het college daar best naar mag verwijzen.

De heer HARLEMAN wijst erop dat diverse fracties het statenstuk onduidelijk vinden en dat niet volgens de spelregels van het Fonds flexibel beleid wordt gehandeld. Omdat de collegepartijen het verhaal steunen, hoeft het college ook niets uit te leggen, maar hij verwacht van het college toch wel een iets andere houding.

De heer WIERINGA dankt de heer Engels voor zijn steun. Hij gaat ervan uit dat het antwoord alsnog komt. Maar als in het stuk staat dat de inhoud van de reserve momenteel € 3,7 miljoen is, waarom is dan nu nog € 2 miljoen nodig? Hij houdt zich gewoon aan de raad van de Onderzoekscommissie NNBT en draagt daarom door als hij het niet helemaal snapt.

De heer LOOMAN wijst erop dat het gaat om een storting in de Reserve flexibel beleid. Wat daarna met het geld wordt gedaan, komt later aan de orde. De PvdA wil deze preprioriteit wel honoreren.

De heer SWIERSTRA zegt dat opmerkingen, dat in strijd met de spelregels is gehandeld, de indruk wekken dat het college heel rare dingen doet. Over het omgaan met het Fonds flexibel beleid heeft het college heldere spelregels met de staten afgesproken. Het gaat steeds om cofinancieringsprojecten, waarover het college uiteraard in overleg moet met de andere financierende partij. Mede daarom is het noodzakelijk om vroegtijdig over budgetten te beschikken. Het college wil niet het verwijt van de staten krijgen dat het al hele of halve toezeggingen heeft gedaan voor budgetten, waarover het college nog helemaal niet kon beschikken. Gelet op de stand van de reserve en gelet op de voornemens die er op een groot aan-

tal terreinen zijn, schat het college in dat de reserve in de loop van het komende jaar leeg zal zijn. Een extra bedrag van € 2 miljoen is volgens het college voldoende om de ambitie en de opgedragen taken uit te voeren, dit alles volgens de spelregels van het Fonds flexibel beleid. Zodra de projecten door het college en door de cofinancierende partijen worden gecommitteerd, is het aan de staten om te controleren of het college het geld volgens de spelregels heeft uitgegeven. Het gaat dan niet aan de suggestie te wekken dat het college met spelregels rommelt en maar wat doet.

De heer ENGELS wijst erop dat de staten zelf wel uitmaken wat zij doen.

Hij stelt vast dat het voorliggende voorstel in strijd is met de spelregels 4 en 9. Andere fracties kunnen dat wat minder belangrijk vinden, maar de gedeputeerde moet niet met allerlei verwijten komen. Wat de gedeputeerde daar ook van vindt. D66 behoudt zich het recht voor een heldere discussie te voeren over de vraag of het college al dan niet goed bezig is.

De heer SWIERSTRA zegt dat het college zich dan het recht voorbehoudt daar zo nu en dan iets op terug te zeggen. Het college probeert met de staten tot een ordentelijk bestuur en uitvoering van zaken te komen.

De heer ENGELS merkt op dat als de heer Swierstra met D66 wil samenwerken, hij wel iets anders uit de hoek moet komen dan hij net deed. Over het algemeen is spreker dergelijke reacties van de heer Swierstra wel gewend, want die heeft een zekere reputatie als het erom gaat over zaken heen te walsen. Maar spreker zal pal staan om dat tegen te houden; zo kent de heer Swierstra hém natuurlijk ook.

De heer SWIERSTRA erkent dit. Dat scheelt twee stemmen.

De heer HARLEMAN zegt zijn opmerking gemaakt te hebben omdat er in eerste termijn helemaal niet door het college werd gereageerd. Hij wil met het college best overal over discussiëren, maar hij beschouwt het als een vorm van minachting wanneer het college volstaat met te verwijzen naar een opmerking van een fractie. Hij begrijpt daarom de opmerking van de heer Swierstra niet.

Als de heer Schaap in eerste termijn had gereageerd, zou de tweede termijn anders zijn verlopen.

De VOORZITTER constateert dat het college heeft toegezegd voor 28 januari met een nadere toelichting te komen.

20. Sluiting

De VOORZITTER dankt de commissieleden voor hun inzet tijdens deze marathon.

De vergadering wordt om 19.22 uur gesloten.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 25 februari 2004.

, voorzitter

, griffier

GB

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 21 januari 2004 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 4 De VOORZITTER zegt toe dat het Presidium zich nog eens op de gang van zaken bij de benoeming van leden van de externe Awb-commissie zal beraden.

- 11 De heer SCHAAP zegt toe dat de staten de resultaten van Parkmanagement I, als die op papier staan, toegestuurd krijgen.

- 17 De heer SCHAAP zegt toe dat de passage over het eindrisico van bedrijven op pagina 10 van de notitie "informatie- en communicatietechnologie in Drenthe: een economische kijk" zal worden gewijzigd.

- 17 De heer SCHAAP zegt over het in statenstuk 2004-95 voorgestelde monitoring en evaluatie toe.

- 17 De heer SCHAAP zegt toe te zullen bekijken of op grond van de subsidierelatie die nog twee jaar bestaat, extra inzet van Syntens kan worden gevraagd.

- 20 De heer SCHAAP zegt toe te zullen informeren naar de afloop van de discussie met het toenmalige college over consultatieve referendum.

- 20 De VOORZITTER zegt toe dat de Statengriffie het burgerinitiatief verder zal uitwerken.

- 34 De heer SCHAAP zegt toe te zullen informeren naar de mogelijkheid om bij het opstellen van het Sociaal jaarverslag 2003 rekening te houden met de opmerkingen van de heer Sluiter.

- 35 De heer SCHAAP zegt toe voor 28 januari per brief te zullen meedelen hoe momenteel de stand van zaken is met betrekking tot het fonds en wat de noodzaak is van bijstorten.